

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 16 grudnia 2016 r.
(OR. en)

15642/16

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0397 (COD)

SOC 812
EMPL 549
CODEC 1910

WNIOSEK

Od: Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej,
podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU

Data otrzymania: 15 grudnia 2016 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Sekretarz Generalny Rady Unii
Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2016) 815 final

Dotyczy: Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniającego rozporządzenie (WE)
nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego
oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania
rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Tekst mający znaczenie dla EOG
i Szwajcarii)

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2016) 815 final.

Zał.: COM(2016) 815 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 13.12.2016 r.
COM(2016) 815 final

2016/0397 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**zmieniające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów
zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące
wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004**

(Tekst mający znaczenie dla EOG i Szwajcarii)

{SWD(2016) 460 final}

{SWD(2016) 461 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

- **Przyczyny i cele wniosku**

Prawo obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i przebywania w dowolnym państwie UE jest jedną z czterech podstawowych swobód zapisanych w traktatach UE.

Aby swobodny przepływ osób był możliwy, konieczna jest ochrona prawa do zabezpieczenia społecznego przemieszczających się Europejczyków i członków ich rodzin.

Niniejsza inicjatywa jest częścią pakietu dotyczącego mobilności pracowników opracowanego przez Komisję Europejską w 2016 r. Jej celem jest kontynuacja modernizacji unijnych przepisów o koordynacji zabezpieczenia społecznego zawartych w rozporządzeniach (WE) nr 883/2004¹ i 987/2009² (zwanym dalej „rozporządzeniami”) przez dalsze ułatwienie obywatelom wykonywania ich praw przy jednoczesnym zapewnieniu jasności prawa, sprawiedliwego i równego podziału obciążeń finansowych między państwami członkowskimi, prostoty administracyjnej i wykonalności przepisów. Opracowanie unowocześnionego systemu koordynacji zabezpieczenia społecznego, który odpowiada realiom społecznym i gospodarczym w państwach członkowskich, jest jednym z najważniejszych założeń tej inicjatywy.

Inicjatywa skupia się na czterech obszarach koordynacji, które wymagają poprawy, tj. dostępie osób biernych zawodowo do świadczeń społecznych, świadczeniach z tytułu opieki długoterminowej, świadczeniach dla bezrobotnych i świadczeniach rodzinnych. Każde państwo członkowskie ma swobodę decydowania o szczegółach swojego własnego systemu zabezpieczenia społecznego, w tym o zapewnianych świadczeniach, warunkach uprawnienia do świadczeń, sposobie ich wyliczania oraz wysokości składek, w odniesieniu do wszystkich działów zabezpieczenia społecznego, takich jak ubezpieczenia emerytalne, ubezpieczenia od utraty pracy i ubezpieczenia rodzinne, pod warunkiem że przepisy krajowe w tej dziedzinie są zgodne z zasadami prawa Unii, zwłaszcza w dziedzinie równego traktowania i niedyskryminacji. W tym kontekście państwa członkowskie mogą monitorować sytuację dotyczącą wypłacania świadczeń z zabezpieczenia społecznego, również świadczeń na rzecz obywateli mieszkających w innych państwach członkowskich. Szczególną rolę w wymianie informacji między państwami członkowskimi odgrywa Komisja Administracyjna ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego.

Rewizja rozporządzeń ma po pierwsze na celu doprecyzowanie okoliczności, w których państwa członkowskie mogą ograniczyć dostęp przemieszczających się obywateli UE biernych zawodowo do świadczeń socjalnych. W związku z niedawnym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „Trybunałem”) jest to niezbędne w celu zachowania jasności, przejrzystości i pewności prawa. Liczbę przemieszczających się osób biernych zawodowo szacuje się na 3,7 mln³. Prawie 80 % z nich

---

1 Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s.1, sprostowane w Dz.U. L 200 z 7.6.2004.

2 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dz.U. L 284 z 30.10.2009.

3 Badanie aktywności ekonomicznej ludności, 2014 r.

wywodzi swoje prawa (prawo pobytu lub prawo do świadczeń) od praw aktywnych zawodowo członków rodziny, z którymi zamieszkują; osoby te nadal są uprawnione do bycia traktowanymi na równi z członkami rodzin pracowników krajowych. Przemieszczający się obywatel UE bierny zawodowo, którzy miał uprzednio prawo pobytu, ale który nie spełnia już warunków określonych w dyrektywie 2004/38/WE, powinien móc powoływać się na zasadę równego traktowania w odniesieniu do składkowych świadczeń z zabezpieczenia społecznego, dopóki przyjmujące państwo członkowskie formalnie nie położy kresu jego prawu pobytu.

Kolejnym celem wspomnianej rewizji jest stworzenie spójnego systemu koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej (o których mowa obecnie w rozdziale dotyczącym świadczeń z tytułu choroby) przez wprowadzenie odrębnego rozdziału o ich koordynacji w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 oraz zawarcie ich definicji i wykazu. Szacuje się, że do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej uprawnionych jest około 80 000 przemieszczających się obywateli, co pociąga za sobą koszty w wysokości 793 mln EUR (0,4 % łącznych unijnych wydatków na świadczenia z tytułu opieki długoterminowej).

Ponadto w ramach rewizji proponowane są nowe ustalenia dotyczące koordynacji świadczeń dla bezrobotnych w przypadku pracowników transgranicznych. Ustalenia te dotyczą sumowania okresów ubezpieczenia w celu stworzenia lub zachowania prawa do świadczeń dla bezrobotnych, eksportu takich świadczeń oraz określania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za wypłatę świadczeń pracownikom przygranicznym i innym pracownikom transgranicznym. Obecnie występuje około 25 000 przypadków sumowania okresów ubezpieczenia (odnotowanych w 23 państwach członkowskich)⁴, około 27 300 osób w państwach UE dokonało eksportu świadczeń dla bezrobotnych do innego państwa członkowskiego⁵, a liczbę bezrobotnych pracowników transgranicznych szacuje się na 91 700 rocznie, z czego 53 500 to pracownicy przygraniczni⁶.

Wniosek zawiera również nowe przepisy dotyczące koordynacji świadczeń rodzinnych mających na celu zastąpienie dochodu w okresach przeznaczonych na wychowywanie dziecka. Świadczenia takie wypłacane są w 22 państwach członkowskich⁷.

Celem wniosku jest także poprawa czytelności normy kolizyjnej w zakresie mającego zastosowanie ustawodawstwa oraz związku między rozporządzeniami a dyrektywą 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (zwaną dalej „dyrektywą 96/71/WE”)⁸. Wniosek ten udoskonali przepisy administracyjne regulujące koordynację zabezpieczenia społecznego w zakresie wymiany informacji i weryfikacji statusu ubezpieczenia społecznego pracowników delegowanych celem zapobiegania nieuczciwym praktykom lub nadużyciom. We wniosku przyznaje się również Komisji nowe uprawnienia wykonawcze, zgodnie z art. 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), aby Komisja opracowała ujednolicone

4 Pacolet J. i De Wispelaere F., „Aggregation of periods or salaries for unemployment benefits: Report on U1 portable documents for migrant workers”, (Network Statistics FMSSFE: 2015 r.), tabela 1 (załącznik XII do sprawozdania z oceny skutków).

5 Pacolet J. i De Wispelaere F., „Export of unemployment benefits – PD U2 Questionnaire”, Network Statistics FMSSFE, Komisja Europejska, czerwiec 2014 r.

6 Są to dane szacunkowe oparte na rocznym sprawozdaniu Komisji Europejskiej dotyczącym mobilności na rynku pracy za 2015 r., ponieważ brak jest danych o liczbie pracowników przygranicznych w rozumieniu definicji prawnej zawartej w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004.

7 De Coninck J., „Reply to an ad hoc request for comparative analysis: salary-related child raising benefits”, sieć ekspertów FreSSco w dziedzinie swobodnego przepływu pracowników i koordynacji zabezpieczenia społecznego, Komisja Europejska, 2015 r., s. 9 (załącznik XXV do sprawozdania z oceny skutków).

8 Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

podejście do wydawania, weryfikacji i wycofywania dokumentu przenośnego A1 (zaświadczenia o ustawodawstwie mającym zastosowanie do posiadacza dokumentu).

We wniosku wprowadzono ponadto pewne zmiany techniczne. Dotyczą one ustalenia pierwszeństwa pochodnych praw do świadczeń z tytułu choroby, zwrotu kosztów za badania lekarskie, obliczania średnich kosztów rocznych w dziedzinie świadczeń z tytułu choroby oraz wprowadzenia środków ułatwiających wykrywanie nadużyć lub błędów w stosowaniu rozporządzeń, w tym liberalnej podstawy prawnej dla państw członkowskich dotyczącej okresowej wymiany danych osobowych. Ponadto zmieniono procedury odzyskiwania nienależnie wypłaconych świadczeń z zabezpieczenia społecznego w celu dostosowania tych procedur do równoważnych procedur zapisanych w dyrektywie 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń, w szczególności z myślą o wprowadzeniu jednolitego tytułu wykonawczego dla środków egzekucyjnych oraz standardowych procedur składania wniosków o wzajemną pomoc lub powiadamiania o tytułach wykonawczych i decyzjach dotyczących należności.⁹

Wniosek zawiera również pewną liczbę okresowych aktualizacji technicznych w celu uwzględnienia zmian w ustawodawstwie krajowym, które mają wpływ na stosowanie przepisów unijnych.

We wniosku przyznano także Komisji nowe uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE w celu ułatwienia i przyspieszenia procedury legislacyjnej związanej ze zmianą załączników do rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w odniesieniu do poszczególnych państw.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Inicjatywa uzupełnia inne inicjatywy zawarte w wytycznych politycznych „Nowy początek dla Europy”¹⁰ w związku z priorytetem 4 dotyczącym pogłębionego i bardziej sprawiedliwego rynku wewnętrznego opartego na wzmocnionej bazie przemysłowej, a w szczególności planowaną strategią rynku wewnętrznego¹¹. Mobilność pracowników jest jednym ze środków ułatwiających bardziej efektywną alokację zasobów wewnątrz branż i między nimi, a także zmniejszenie bezrobocia i niedopasowania umiejętności.

Inicjatywa dopełnia również priorytet 1 wytycznych politycznych przez tworzenie bardziej sprzyjającego otoczenia regulacyjnego w celu wspierania klimatu przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy, a także zapewnia zgodność rozporządzeń ze zobowiązaniem Komisji dotyczącym lepszego stanowienia prawa¹².

2. **PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ**

- **Podstawa prawna**

Niniejszy wniosek oparty jest na art. 48 TFUE.

---

9 Dz.U. L 84 z 31.3.2010, s. 1.

10 http://ec.europa.eu/priorities/publications/president-junckers-political-guidelines_pl

11 http://ec.europa.eu/priorities/internal-market_en

12 http://ec.europa.eu/info/strategy/better-regulation-why-and-how_en

- **Pomocniczość**

Zasada pomocniczości ma zastosowanie, ponieważ wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE.

Cele wniosku nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie na szczeblu krajowym, regionalnym ani lokalnym, mogą natomiast zostać pełniej osiągnięte na szczeblu unijnym z następujących powodów.

Koordinacja zabezpieczenia społecznego dotyczy sytuacji transgranicznych, w których żadne państwo członkowskie nie może działać samodzielnie. Koordinacja działań na szczeblu UE stanowi wymóg zapisany w art. 48 TFUE; jest ona niezbędna do korzystania przez obywateli z prawa do swobodnego przemieszczania się. Przy braku koordynacji swobodne przemieszczanie się byłoby utrudnione: pracownicy mniej chętnie przeprowadzaliby się za granicę, jeśli oznaczałoby to utratę prawa do zabezpieczenia społecznego nabytego w innym państwie.

Unijne przepisy koordynujące zastępują liczne istniejące niegdyś porozumienia dwustronne. Opracowanie unijnych ram w tej dziedzinie zapewnia jednolitą interpretację i ochronę praw przemieszczających się obywateli UE i członków ich rodzin, których nie mogłyby zapewnić państwa członkowskie na szczeblu krajowym.

Pozwala to nie tylko na uproszczenie koordynacji zabezpieczenia społecznego w państwach członkowskich, ale także zapewnia równe traktowanie obywateli UE ubezpieczonych zgodnie z ustawodawstwem krajowym dotyczącym zabezpieczenia społecznego.

Wniosek stanowi aktualizację obowiązujących przepisów koordynujących celem uwzględnienia zmian koniecznych ze względu na zmieniające się realia społeczne i z myślą o odzwierciedleniu zmian prawnych, które zostały wprowadzone na szczeblu krajowym.

Wniosek jest zatem zgodny z zasadą pomocniczości.

- **Proporcjonalność**

Proponowane rozporządzenie zmieniające nie wykracza poza to, co jest konieczne dla skutecznej koordynacji zabezpieczenia społecznego: nie rozszerza ono zakresu podmiotowego ani przedmiotowego obowiązujących rozporządzeń, a jego działanie skupia się na czterech wyżej wymienionych obszarach. Państwa członkowskie są w dalszym ciągu odpowiedzialne za organizowanie i finansowanie własnych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wniosek ułatwi państwom członkowskim koordynację systemów zabezpieczenia społecznego; ma on na celu ochronę osób przemieszczających się w obrębie UE, a jego przepisy odpowiadają zmieniającym się potrzebom państw członkowskich.

Wniosek jest zatem zgodny z zasadą proporcjonalności.

- **Wybór instrumentu**

Proponowanym instrumentem jest rozporządzenie. Inne środki, takie jak komunikat czy inne instrumenty, które nie są prawnie wiążące, nie umożliwiłyby osiągnięcia wymaganej pewności i jasności prawa.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Komisja oceniła, w jakim stopniu obecne ramy prawne nadal zapewniają skuteczną koordynację. Analiza Komisji jest uzupełnieniem formalnych wymogów przeglądu rozporządzeń, zgodnie z którymi Komisja Administracyjna ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego (zwana dalej „Komisją Administracyjną”)¹³ i Komisja Europejska są zobowiązane do dokonania przeglądu i oceny wykonania i skuteczności niektórych przepisów rozporządzenia¹⁴. Analiza Komisji uzupełnia również podjęte przez nią zobowiązanie do stwierdzenia, czy konieczny jest przegląd zasad koordynacji świadczeń dla bezrobotnych¹⁵.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Wielokrotnie konsultowano się z zainteresowanymi stronami.

1. Konsultacje z państwami członkowskimi odbyły się w ramach Komisji Administracyjnej.
2. Konsultacje z administracjami krajowymi przeprowadzono za pomocą specjalnej ankiety internetowej na temat koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, eksportu świadczeń dla bezrobotnych i koordynacji świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników przygranicznych.
3. Konsultacje z partnerami społecznymi w ramach Komitetu Doradczego ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego dotyczyły koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników przygranicznych i eksportu świadczeń dla bezrobotnych, natomiast podczas specjalnego posiedzenia zasięgnięto opinii partnerów społecznych w sprawie koordynacji świadczeń rodzinnych, świadczeń z tytułu opieki długoterminowej i świadczeń dla bezrobotnych.
4. Konsultacje z organizacjami pozarządowymi, przeprowadzone podczas specjalnych warsztatów, objęły koordynację świadczeń rodzinnych, świadczeń z tytułu opieki długoterminowej i świadczeń dla bezrobotnych.
5. W grudniu 2012 r. rozpoczęto dwie rundy konsultacji internetowych na temat koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, eksportu świadczeń dla bezrobotnych i koordynacji świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników

13 W skład Komisji Administracyjnej wchodzi przedstawiciele państw członkowskich. Przedstawiciele Norwegii, Liechtensteinu i Szwajcarii uczestniczą w jej posiedzeniach w charakterze obserwatorów. Komisja Administracyjna jest odpowiedzialna za sprawy administracyjne, pytania na temat interpretacji przepisów rozporządzeń dotyczących koordynacji zabezpieczenia społecznego oraz wspieranie i pogłębianie współpracy między państwami UE. W posiedzeniach Komisji Administracyjnej uczestniczy również Komisja Europejska i zapewnia obsługę sekretarską.

14 Zob. art. 87 ust. 10b i art. 87a ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 oraz art. 86 ust. 1–3 rozporządzenia (WE) nr 987/2009.

15 W grudniu 2011 r. Rada postanowiła na swym posiedzeniu ocenić skutki dodania nowego przepisu dotyczącego świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników przygranicznych pracujących na własny rachunek w ciągu dwóch lat od rozpoczęcia jego stosowania. W trakcie tego posiedzenia Rady, na wniosek większości państw członkowskich, Komisja wydała oświadczenie, w którym zapowiedziała, że ocena ta będzie okazją do otwarcia szerszej zakrojonej dyskusji na temat obecnych przepisów w dziedzinie koordynacji świadczeń dla bezrobotnych oraz stwierdzenia, czy konieczny jest przegląd jej zasad.

przygranicznych, natomiast tematem konsultacji w lipcu 2015 r. była koordynacja świadczeń dla bezrobotnych i świadczeń rodzinnych.

W kwestii dostępu do świadczeń socjalnych przemieszczających się obywateli UE biernych zawodowo państwa członkowskie były podzielone. Niektóre delegacje opowiedziały się za zachowaniem stanu obecnego w pierwszym lub drugim rzędzie, natomiast inne delegacje poparły, w pierwszym lub drugim rzędzie, zmianę przepisów rozporządzenia dotyczących równego traktowania, choć nie osiągnięto ogólnej zgody co do koniecznych zmian. Niewiele państw członkowskich wyraziło zainteresowanie wytycznymi administracyjnymi.

W kwestii koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej większość państw członkowskich opowiedziała się za opracowaniem specjalnej definicji, szczegółowego rozdziału na ten temat lub wykazu świadczeń, podczas gdy inne państwa poparły zachowanie stanu obecnego. Wyniki konsultacji społecznych przeprowadzonych w 2012 r. wskazały na różnorodność opinii w kwestii państwa członkowskiego odpowiedzialnego za udzielanie świadczeń z tytułu opieki długoterminowej.

Jeśli chodzi o świadczenia dla bezrobotnych,

co do sumowania tych świadczeń, państwa członkowskie miały rozbieżne opinie, przy czym ich nieznaczną większość poparła utrzymanie stanu obecnego, a pozostałe państwa opowiedziały się za sumowaniem dopiero po upływie jednego miesiąca lub trzech miesięcy zatrudnienia. Partnerzy społeczni wydawali się opowiadać za zachowaniem stanu obecnego. Podczas konsultacji społecznych w 2015 r. jedna trzecia respondentów była zdania, że obecne przepisy należy zmienić.

W kwestii eksportu świadczeń dla bezrobotnych państwa członkowskie miały rozbieżne opinie: niektóre z nich popierały obecne przepisy, podczas gdy inne opowiadały się za prawem do eksportu świadczeń na co najmniej 6 miesięcy. Organizacje pracodawców poparły obecne przepisy, natomiast związki zawodowe i organizacje pozarządowe poparły wariant przewidujący prawo do eksportu świadczeń na co najmniej 6 miesięcy. Podczas konsultacji społecznych w 2012 r. większość respondentów opowiedziała się za wydłużeniem okresu eksportu świadczeń dla bezrobotnych.

W odniesieniu natomiast do koordynacji świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników przygranicznych oraz innych pracowników transgranicznych państwa członkowskie dzieliły się na zwolenników stanu obecnego i państwa opowiadające się za udzielaniem przedmiotowych świadczeń wszystkim pracownikom przez państwo ostatniej działalności. Podczas konsultacji społecznych w 2012 r. również indywidualni respondenci i zainteresowane strony wyraziły różnorodne opinie na temat.

Co do eksportu świadczeń rodzinnych znaczna mniejszość państw członkowskich opowiedziała się za odmienną koordynacją świadczeń mających na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka. Większość organizacji pozarządowych poparła zachowanie stanu obecnego. Podczas konsultacji społecznych w 2015 r. jedna czwarta respondentów była zdania, że obecne przepisy należy zmienić.

Zróznicowanie opinii wśród respondentów dało Komisji całościowy obraz obecnego funkcjonowania koordynacji zabezpieczenia społecznego, w tym doświadczanych problemów, ewentualnych rozwiązań i poziomu poparcia dla poszczególnych rozwiązań.

Wyniki konsultacji społecznych są dostępne na portalu *Your Voice in Europe*¹⁶. Szczegółowe opinie zainteresowanych stron zawarto w sprawozdaniu z oceny skutków.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Podczas opracowywania wniosku przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje z ekspertami w ramach Komisji, jak również z ekspertami zewnętrznymi. Uwzględniono badania i sprawozdania sieci ekspertów prawnych trESS¹⁷, sieci ekspertów prawnych w dziedzinie mobilności wewnątrzunijnej (FreSsco), sieci ekspertów w dziedzinie statystyki dotyczącej mobilności wewnątrzunijnej, dodatkową ocenę skutków przeprowadzoną przez firmę Deloitte Consulting, dodatkowe analizy dokonane przez KU Leuven Research Institute for Work and Society (HIVA), konsorcjum Fondazione Giacomo Brodolini, COWI oraz Warwick Institute for Employment Research. Szczegółowy przegląd wyników konsultacji z ekspertami zawarto w sprawozdaniu z oceny skutków. Ponadto we wniosku uwzględniono wyniki pracy grupy *ad hoc* skupiającej ekspertów narodowych oddelegowanych przez organy krajowe państw członkowskich i działającej pod egidą Komisji Administracyjnej, która to grupa opracowała zalecenia w sprawie zasad ustalania mającego zastosowanie ustawodawstwa, zwłaszcza w odniesieniu do pracowników delegowanych i osób pracujących w co najmniej dwóch państwach członkowskich.

- **Ocena skutków**

Zgodnie ze swoją polityką na rzecz lepszego stanowienia prawa Komisja przeprowadziła ocenę skutków możliwych wariantów strategicznych, w tym ocenę ich potencjału gospodarczego, społecznego i regulacyjnego, a także skuteczności i spójności z ogólnymi celami UE¹⁸. Pracom tym towarzyszyły systematyczne konsultacje ze służbami Komisji za pośrednictwem międzyresortowej grupy sterującej¹⁹.

Zasady koordynacji są przeznaczone dla państw członkowskich oraz ich instytucji zabezpieczenia społecznego. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) nie są bezpośrednio objęte wnioskiem. Nie przewiduje się pozytywnego ani negatywnego wpływu wniosku na środowisko.

Wniosek jest w pełni dostosowany do potrzeb internetu. Elektroniczna wymiana danych między organami krajowymi w dziedzinie koordynacji zabezpieczenia społecznego będzie prowadzona za pośrednictwem systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego (EESSI), którego pełne wdrożenie przewidziane jest na pierwszą połowę 2019 r.

W kwestii dostępu przemieszczających się obywateli UE biernych zawodowo do świadczeń socjalnych preferowanym wariantem jest zmiana obecnych przepisów rozporządzenia (WE) nr 883/2004, które stanowią o równym traktowaniu, w celu odniesienia się do ograniczeń zapisanych w dyrektywie 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia

16 http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_pl.htm

17 Sprawozdanie trESS Think Tank z 2010 r. pt. „Analysis of selected concepts of the regulatory framework and practical consequences on the social security coordination”, sprawozdanie trESS Think Tank z 2011 r. pt. „Coordination of long-term care benefits-current situation and future prospects”, badanie analityczne z 2012 r. pt. „Legal impact assessment for the revision of Regulation 883/2004 with regard to the coordination of long-term care benefits” oraz sprawozdanie trESS Think Tank z 2012 r. pt. „Coordination of unemployment benefits” (wszystkie te sprawozdania dostępne są na stronie internetowej www.tress-network.org).

18 SWD (2016) 460.

19 W konsultacjach tych wzięły udział następujące jednostki Komisji: DG CNECT, DG ECFIN, DG ENER, DG ESTAT, DG FISMA, DG GROW, DG HOME, DG JUST, Służba Prawna, DG MOVE, DG NEAR, DG REGIO, DG RTD, DG SANTE, SEC GEN, DG TAXUD i DG TRADE.

2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (zwanej dalej „dyrektywą 2004/38/WE”)²⁰, i uwzględnienia orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. Jest to wariant preferowany w stosunku do innych wariantów legislacyjnych, takich jak zezwolenie na odstępstwo w odniesieniu do nieskładkowych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 70 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, lub wyłączenie z zakresu tego rozporządzenia specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych zapewniających środki utrzymania, czy wariantów o charakterze nieustawodawczym (sprecyzowanie zasad za pomocą komunikatu). Ponieważ wniosek służy kodyfikacji prawa Unii zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości, będzie on miał minimalny wpływ na gospodarkę lub prawa socjalne w porównaniu z poziomem bazowym; być może obniży jednak koszty regulacyjne, zapewniając większą jasność co do obowiązującego prawa Unii.

We wniosku ustanawia się spójny system świadczeń z tytułu opieki długoterminowej przez wprowadzenie osobnego rozdziału o koordynacji tych świadczeń zgodnego z istniejącymi przepisami o świadczeniach z tytułu choroby, w tym przez zawarcie definicji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej; wniosek zawiera również wykaz takich świadczeń w poszczególnych państwach członkowskich. Jest to wariant preferowany w stosunku do wariantów alternatywnych, zgodnie z którymi państwo członkowskie miejsca zamieszkania udzielałoby wszystkich świadczeń z tytułu opieki długoterminowej i ubiegałoby się o zwrot kosztów przez właściwe państwo członkowskie (z ewentualnym dodatkiem wypłacanym przez to państwo członkowskie). Preferowany wariant zapewnia wyraźną podstawę prawną obowiązujących już przepisów, a także zwiększa ich przejrzystość i stabilność. Zmiana ta przyniesie korzyści obywatelom i instytucjom; w jej wyniku zwiększy się także poziom ochrony socjalnej. Wariant ten nie pociąga za sobą istotnych skutków gospodarczych ani wysokich kosztów wdrożenia w porównaniu z poziomem bazowym.

Jeśli chodzi o koordynację świadczeń dla bezrobotnych:

wariantem preferowanym w odniesieniu do sumowania świadczeń dla bezrobotnych jest wymaganie minimalnego okresu trzech miesięcy ubezpieczenia w państwie członkowskim ostatniej działalności dającego prawo do sumowania okresów ubezpieczenia, przy jednoczesnym zobowiązaniu państwa członkowskiego ostatniej działalności do udzielania świadczeń, jeżeli powyższy wymóg nie jest spełniony). Jest to wariant preferowany w stosunku do innych wariantów umożliwiających sumowanie okresów już od pierwszego dnia albo miesiąca ubezpieczenia czy też uwzględnianie zarobków referencyjnych w państwie członkowskim poprzedniej działalności na potrzeby obliczenia wysokości świadczeń dla bezrobotnych po upływie jednego miesiąca albo trzech miesięcy działalności we właściwym państwie członkowskim. Szacuje się, że preferowany wariant zapewni silniejsze powiązania między instytucjami właściwymi dla udzielania świadczeń dla bezrobotnych i że może dać oszczędności w wysokości 41 mln EUR, choć zmianie ulegnie podział kosztów między państwami członkowskimi. Nie należy oczekiwać znaczącego wpływu tego wariantu na koszty regulacyjne.

W odniesieniu do eksportu świadczeń dla bezrobotnych wariantem preferowanym jest wydłużenie minimalnego okresu eksportu świadczeń z trzech do sześciu miesięcy, przy

20

Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

jednoczesnym zapewnieniu możliwości ich eksportu na cały okres uprawnienia. Wariantowi temu towarzyszyć będzie mechanizm zacieśnionej współpracy w celu wspierania osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy i zwiększania ich szans na znalezienie zatrudnienia. Jest to wariant preferowany w stosunku do przyznania prawa do eksportu świadczenia na cały okres uprawnienia. Wariant ten nie pociągnie za sobą znacznych kosztów gospodarczych ani wysokich kosztów wdrożenia w porównaniu z poziomem bazowym, ponieważ właściwe państwo członkowskie będzie zobowiązane do eksportu świadczeń, do których beneficjent już jest uprawniony.

Co się tyczy koordynacji świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników przygranicznych oraz innych pracowników transgranicznych, preferowanym wariantem jest zobowiązanie państwa członkowskiego ostatniego zatrudnienia do wypłaty przedmiotowych świadczeń, jeżeli pracownik przygraniczny pracował w tym państwie przez co najmniej 12 miesięcy; w przeciwnym wypadku świadczenia te miałyby wypłacać państwo członkowskie miejsca zamieszkania. Co za tym idzie, obecna procedura zwrotu kosztów zostanie zniesiona. Jest to wariant preferowany w stosunku do następujących wariantów: pozostawienie pracownikom przygranicznym wyboru co do państwa, w którym mogą oni ubiegać się o świadczenia dla bezrobotnych, czy też zobowiązanie państwa członkowskiego ostatniego zatrudnienia do wypłaty świadczeń we wszystkich przypadkach. Szacuje się, że wariant ten zwiększy koszty dla gospodarki z 416 mln EUR do 442 mln EUR, równocześnie zmniejszając koszty regulacyjne z 9,9 mln EUR do 3,7 mln EUR.

W kwestii koordynacji zasiłków wychowawczych mających na celu wyrównanie rodzicom dochodów utraconych podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka preferowanym wariantem jest zmiana obowiązujących przepisów dotyczących koordynacji, tak aby otrzymywanie zasiłku wychowawczego uznawane było za prawo indywidualne i osobiste oraz aby umożliwić państwu właściwemu w drugiej kolejności wypłatę świadczenia w całości. Pozwoli to tym państwom członkowskim, które aktywnie zachęcają do dzielenia się obowiązkami wychowawczymi, na zniesienie finansowych czynników zniechęcających rodziców do wzięcia urlopu rodzicielskiego w tym samym okresie. Jest to wariant preferowany w stosunku do wariantu alternatywnego, w którym państwo członkowskie właściwe w drugiej kolejności byłoby zobowiązane do odstępstwa od zasad dotyczących zbiegu uprawnień w odniesieniu do wszystkich zasiłków wychowawczych albo wyłącznie w odniesieniu do zasiłków powiązanych z wynagrodzeniem. Wpływ preferowanego wariantu na gospodarkę oznacza maksymalny wzrost kosztów dla gospodarki państwa właściwego w drugiej kolejności o 58 %–84 %, choć w praktyce będzie on prawdopodobnie mniejszy, ponieważ nie wszystkie państwa członkowskie zdecydują się na to odstępstwo. Oczekuje się, że wpływ na prawa socjalne zmiany polegającej na ustanowieniu prawa indywidualnego i osobistego będzie minimalny ze względu na niski poziom przestrzegania obowiązku uznawania pochodnych praw do zasiłków wychowawczych.

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy sprawozdanie z oceny skutków (SWD(2016) 460) poddane przeglądowi przez Radę ds. Kontroli Regulacyjnej, która wydała pozytywną opinię w dniu 21 stycznia 2016 r. W ostatecznym sprawozdaniu z oceny skutków uwzględniono wszystkie zalecenia Rady ds. Kontroli Regulacyjnej.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu finansowego na budżet Unii. Możliwe skutki dla budżetów krajowych zostały przedstawione powyżej.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, pięć lat po dacie rozpoczęcia stosowania zmienionych rozporządzeń, a następnie co pięć lat, sprawozdanie z oceny stosowania nowego instrumentu, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi lepszego stanowienia prawa.

• **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

W poniższej sekcji szczegółowo objaśniono konkretne przepisy zawarte we wniosku dotyczącym rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (zwanego dalej „rozporządzeniem podstawowym”) i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 (zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym”).

Artykuł 1

Art. 1 dotyczy zmian do rozporządzenia podstawowego.

1. Zmiany w motywie 2 mają na celu odniesienie się do prawa wszystkich obywateli UE do swobodnego przemieszczania się zgodnie z prawem Unii.
2. Zmiany w motywie 5 mają na celu odniesienie się do ograniczeń dostępu do świadczeń socjalnych dla przemieszczających się obywateli UE biernych zawodowo, które to ograniczenia określono w dyrektywie 2004/38/WE.
3. Dodanie motywu 5a ma na celu wyjaśnienie, że stosowanie dyrektywy 2004/38/WE do rozporządzeń zostało sprecyzowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-140/12 Brey, EU:C:2013:565, C-333/13, Dano, EU:C:2014:2358 i C-308/14 Komisja przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, EU:C:2016:436.
4. Dodanie motywu 5b ma na celu wyjaśnienie, że przy ocenie spełnienia określonego w dyrektywie 2004/38/WE wymogu posiadania pełnego ubezpieczenia zdrowotnego państwa członkowskie powinny zapewnić przemieszczającym się obywatelom UE biernym zawodowo możliwość spełnienia tego wymogu.
5. Dodanie motywu 5c ma na celu wyjaśnienie, że ograniczenia prawa do równego traktowania w przypadku przemieszczających się obywateli UE biernych zawodowo objętych dyrektywą 2004/38/WE nie naruszają praw podstawowych tych osób uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
6. Zmiany w motywie 24 mają na celu wprowadzenie odniesienia do nowego rozdziału poświęconego świadczeniom z tytułu opieki długoterminowej.
7. Dodanie motywu 35a ma na celu wyjaśnienie, że świadczenia rodzinne mające na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci stanowią szczególną kategorię świadczeń rodzinnych i są traktowane jako indywidualne i osobiste prawo, pod warunkiem że przedmiotowe świadczenie jest wymienione w części 1 załącznika XIII do rozporządzenia podstawowego. Oznacza to, że właściwe państwo członkowskie nie jest zobowiązane do przyznania pochodnego prawa do takich świadczeń członkom rodziny ubezpieczonego. Państwo

członkowskie właściwe w drugiej kolejności może zdecydować o niestosowaniu zasad dotyczących zbiegu uprawnień, o których mowa w art. 68 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, i udzielić osobie uprawnionej świadczeń w całości. Jeżeli dane państwo członkowskie zdecyduje się na to odstępstwo, państwo to powinno zostać wymienione w załączniku XIII część 2, a odstępstwo to musi być konsekwentnie stosowane do wszystkich uprawnionych osób w podobnej sytuacji.

8. Motyw 39a odnosi się do odpowiednich unijnych instrumentów ochrony danych osobowych.
9. Dodanie motywu 46 ma na celu odniesienie się do uprawnienia przekazanego Komisji do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 290 TFUE, zmieniających wszystkie załączniki do rozporządzeń podstawowego i wykonawczego. Załączniki te zawierają wpisy dotyczące poszczególnych państw, które odzwierciedlają różnice w krajowych systemach państw członkowskich.
10. Dodanie motywu 47 ma na celu podkreślenie, że rozporządzenie podstawowe nie narusza praw podstawowych, że jest ono zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej i że powinno być stosowane zgodnie z tymi prawami i zasadami.
11. Dodanie motywu 48 ma na celu wyjaśnienie, że żaden przepis rozporządzenia podstawowego nie ogranicza niezależnych praw i obowiązków ujętych w europejskiej konwencji praw człowieka.
12. Zmiany w art. 1 mają na celu uwzględnienie proponowanego nowego rozdziału 1a poświęconego świadczeniom z tytułu opieki długoterminowej. Zmiany te obejmują między innymi wprowadzenie w lit. d) definicji takich świadczeń, w której określono ich główne cechy. W definicji tej uwzględniono analizę przeprowadzoną przez sieć trESS²¹ oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości²²; definicja ta jest zgodna z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.
13. Zmiany w art. 3 ust. 1 mają na celu ujęcie świadczeń z tytułu opieki długoterminowej jako osobnego działu zabezpieczenia społecznego.
14. Art. 4 stanowi, że w kwestii dostępu do świadczeń zabezpieczenia społecznego przemieszczających się obywateli UE biernych zawodowo zasada równego traktowania może podlegać wymogowi legalnego pobytu zapisanemu w dyrektywie 2004/38/WE. Do celów tego przepisu, wyłączając dostęp do pomocy społecznej w rozumieniu dyrektywy 2004/38/WE, definicja przemieszczającego się obywatela biernego zawodowo nie obejmuje przemieszczającej się osoby poszukującej pracy, która zgodnie z art. 45 TFUE²³ ma prawo pobytu w przyjmującym państwie członkowskim w trakcie ubiegania się o pracę.
15. Zmiany w art. 11 ust. 2 mają na celu uwzględnienie nowej definicji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej. Wprowadza się również zmiany w ust. 5, aby

---

21 Sprawozdanie trESS Think Tank z 2011 r. pt. „Coordination of long-term care benefits-current situation and future prospects” (http://www.tress-network.org/tress2012/EUROPEAN%20RESOURCES/EUROPEANREPORT/trESSIII_ThinkTankReport-LTC_20111026FINAL_amendmentsEC-FINAL.pdf).

22 Sprawy C-160/96 Molenaar EU:C:1998:84, C-215/99, Jauch EU:C:2001:139, C-502/01, C-31/02 Gaumain-Cerri i Barth EU:C:2004:413.

23 Sprawa C-282/89 Antonissen, EU:C:1991:80. Zob. również sprawa C-67/14 Alimanovic, EU:C:2015:597, pkt 57.

ujednolić definicję „portu macierzystego” i definicję zawartą w podczęści FTL pkt 14 w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady, zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 83/2014 z dnia 29 stycznia 2014 r.²⁴.

16. Zmiany w art. 12 mają na celu doprecyzowanie, że termin „pracownik delegowany” ma znaczenie określone w dyrektywie 96/71/WE. Doprecyzowanie to nie zmienia jednak zakresu osobowego tego artykułu, lecz ujednocila jedynie pojęcia stosowane w tych aktach prawnych. Ponadto zgodnie z wprowadzonymi zmianami istniejący obecnie zakaz zastępowania pracowników, o którym mowa w art. 12 ust. 1, powinien również obejmować osoby pracujące na własny rachunek.
17. Dodanie art. 13 ust. 4a ma na celu wprowadzenie jasnej normy kolizyjnej obowiązującej w przypadku, gdy zainteresowany otrzymuje świadczenia dla bezrobotnych z jednego państwa członkowskiego, będąc jednocześnie zatrudnionym w innym państwie członkowskim. Przepis ten stanowi podstawę prawną zasad wymienionych w zaleceniu nr U1 Komisji Administracyjnej²⁵.
18. Zmiany w art. 32 mają na celu określenie jasnych zasad pierwszeństwa w odniesieniu do praw pochodnych dotyczących członka rodziny w przypadku, gdy dochodzi do zbiegu uprawnień do świadczeń rzeczowych z tytułu choroby na podstawie ustawodawstwa więcej niż jednego państwa członkowskiego.
19. Skreślenie art. 34 ma na celu uwzględnienie nowego rozdziału 1a poświęconego świadczeniom z tytułu opieki długoterminowej.
20. Dodanie rozdziału 1a ma na celu wprowadzenie odrębnego rozdziału poświęconego koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej.

W art. 35a określono ogólne zasady koordynacji świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, które dostosowano do przepisów dotyczących świadczeń z tytułu choroby.

Ust. 1 odnosi się do właściwych przepisów tytułu III rozdział 1 rozporządzenia podstawowego.

W ust. 2 nakłada się na Komisję Administracyjną obowiązek sporządzenia wykazu wszystkich świadczeń z tytułu opieki długoterminowej udzielanych na podstawie ustawodawstw krajowych.

Ust. 3 przewiduje odstępstwo od koordynacji świadczeń pieniężnych z tytułu opieki długoterminowej na podstawie przepisów wspomnianego nowego rozdziału, umożliwiając państwom członkowskim koordynowanie tych świadczeń na podstawie przepisów innych rozdziałów tytułu III rozporządzenia podstawowego. Wykaz takich świadczeń znajdować się będzie w załączniku XII.

---

24 Dz.U. L 28 z 31.1.2014, s. 17.

25 Zalecenie nr U1 z dnia 12 czerwca 2009 r. dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do osób bezrobotnych prowadzących działalność zawodową lub handlową w niepełnym wymiarze w państwie członkowskim innym niż państwo miejsca zamieszkania (Dz.U. C 106 z 24.4.2010, s. 49).

Istniejące przepisy dotyczące zapobiegania zbiegowi świadczeń z tytułu opieki długoterminowej zawarte w obecnym art. 34 zostały włączone do nowego art. 35b, z wyjątkiem pkt 2, który ujęto w nowym art. 35a ust. 2.

W art. 35c określono przepisy dotyczące zwrotu kosztów świadczeń z tytułu opieki długoterminowej między instytucjami. Art. 35 ust. 1 stanowi, że art. 35 ma zastosowanie do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej. Ust. 2 przewiduje właściwość pomocniczą w kwestii zwrotu kosztów przez instytucje ubezpieczenia zdrowotnego w przypadku, gdy brakuje szczegółowych przepisów o świadczeniach rzeczowych z tytułu opieki długoterminowej. Stanowi to odzwierciedlenie logiki art. 40 ust. 2 dotyczącego świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

21. Zmiany w art. 50 ust. 2 mają na celu usunięcie zbędnych odniesień do art. 52 ust. 1 lit. a), ponieważ okresy ubezpieczenia przebyte w innych państwach członkowskich nie są uwzględniane przy obliczaniu niezależnych świadczeń na podstawie art. 52 ust. 1 lit. a).
22. Zmiany w art. 61 mają na celu usunięcie przepisów szczególnych dotyczących sumowania okresów, zawartych w obecnym ust. 1. Zastosowanie będą natomiast miały przepisy ogólne dotyczące sumowania okresów zawarte w art. 6, tak że okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek przebyte w pierwszym państwie członkowskim będą uwzględniane, tam gdzie to konieczne, przez państwo członkowskie ostatniej działalności, pod warunkiem że ostatnie okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek zostały przebyte w pierwszym państwie członkowskim i wynosiły co najmniej trzy miesiące.
23. Zmiany w art. 64 mają na celu wydłużenie minimalnego okresu eksportu świadczeń dla bezrobotnych, o jaki mogą wnioskować osoby poszukujące pracy w innym państwie członkowskim, z trzech do sześciu miesięcy (lub do końca okresu uprawnienia, jeżeli jest on krótszy niż sześć miesięcy). Państwa członkowskie mogą przedłużyć ten okres sześciu miesięcy na pełen okres uprawnienia do świadczeń dla bezrobotnych we właściwym państwie członkowskim.
24. Nowy art. 64a jest uzupełnieniem art. 61. Stanowi on, że osoby bezrobotne, które przenoszą swoje miejsce zamieszkania do innego państwa członkowskiego i które stały się bezrobotne w tym państwie członkowskim po okresie krótszym niż trzy miesiące pracy objętej ubezpieczeniem, mogą wnioskować o eksport swoich pieniężnych świadczeń dla bezrobotnych z państwa członkowskiego wcześniejszego ubezpieczenia. W takim przypadku osoby te muszą zarejestrować się w służbach zatrudnienia państwa członkowskiego swej ostatniej działalności i spełniać wymogi stawiane osobom bezrobotnym pobierającym świadczenia zgodnie z ustawodawstwem tego państwa członkowskiego.
25. Zmiany w art. 65 mają na celu zawarcie nowych przepisów dotyczących wypłaty świadczeń dla bezrobotnych na rzecz pracowników przygranicznych oraz innych pracowników transgranicznych, którzy podczas swojego ostatniego okresu zatrudnienia zamieszkiwali poza właściwym państwem członkowskim.

Ust. 1 stanowi, że osoby te będą traktowane tak, jakby mieszkały we właściwym państwie członkowskim.

Ust. 2 stanowi, że osoby, które pracowały krócej niż 12 miesięcy we właściwym państwie członkowskim, otrzymują świadczenia z państwa miejsca zamieszkania. Pracownik, który ma prawo do świadczeń dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem krajowym właściwego państwa członkowskiego bez odwoływania się do zasady sumowania, o której mowa w art. 6, może jednak wnioskować o świadczenia dla bezrobotnych z tego państwa członkowskiego.

W ust. 3 wprowadzono wyjątek od zwyczajowego obowiązku wynikającego z art. 64 ust. 1 lit. a), który stanowi, że osoby bezrobotne pragnące dokonać eksportu swoich świadczeń dla bezrobotnych muszą być zarejestrowane w służbach zatrudnienia właściwego państwa członkowskiego przez okres co najmniej czterech tygodni. Wyjątek ten ma zastosowanie do osób całkowicie bezrobotnych, które decydują się poszukiwać pracy w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, i dotyczy całego okresu uprawnienia do świadczeń dla bezrobotnych. W ust. 4 zezwala się takim osobom wybrać państwo członkowskie, w którym zarejestrują się one w służbach zatrudnienia: państwo miejsca zamieszkania albo państwo ostatniej działalności.

W ust. 5 sprecyzowano, że ust. 2–4 nie mają zastosowania do osób, które są bezrobotne częściowo lub pewnych odstępach czasu. Takie osoby są uprawnione do ubiegania się o świadczenia dla bezrobotnych tylko w państwie członkowskim ostatniej działalności.

26. Dodanie art. 68b ma na celu wprowadzenie szczególnych przepisów o koordynacji świadczeń rodzinnych mających na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowanie dziecka, które to świadczenia są wymienione w nowo utworzonym załączniku XIII część I. Artykuł ten stanowi, że świadczenia te należy traktować jako indywidualne i osobiste prawo, a nie świadczenie dla rodziny jako całości. Państwo członkowskie właściwe w drugiej kolejności może zdecydować o niestosowaniu zasad dotyczących zbiegu uprawnień, o których mowa w art. 68 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, i udzielić osobie uprawnionej świadczeń w całości. Takie państwo członkowskie zostanie wymienione w załączniku XIII część II.
27. Dodanie nowego art. 75a ma na celu nadanie większej wagi istniejącemu zobowiązaniu zapisanemu w art. 89 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego, który stanowi, że właściwe instytucje zapewniają, aby ich instytucje były poinformowane o spoczywających na nich obowiązkach w zakresie koordynacji, również o tych wynikających z decyzji Komisji Administracyjnej, oraz aby je wypełniały. W artykule tym wprowadzono również obowiązek wspierania współpracy między właściwymi instytucjami a inspekcjami pracy na szczeblu krajowym.
28. Dodanie art. 76a ma na celu upoważnienie Komisji Europejskiej do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 TFUE określających procedury, które należy stosować z myślą o zapewnieniu jednolitych warunków stosowania szczególnych przepisów zawartych w art. 12 i 13 rozporządzenia podstawowego w odniesieniu do pracowników delegowanych lub wysłanych i osób pracujących na własny rachunek oraz osób, które wykonują pracę w co najmniej dwóch państwach członkowskich. W aktach tych określone są standardowe procedury wydawania, kwestionowania i wycofywania dokumentu przenośnego A1, który poświadcza ustawodawstwo mające zastosowanie do osób znajdujących się w wyżej opisanych sytuacjach.

29. Dodanie art. 87b ma na celu określenie przepisów przejściowych dotyczących zmian wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem. Przepisy przejściowe są standardowe, z tym wyjątkiem że w ust. 4 wprowadza się szczególne przepisy przejściowe dotyczące koordynacji świadczeń dla bezrobotnych na rzecz byłych pracowników przygranicznych. Ustęp ten stanowi, że obowiązujące przepisy będą nadal miały zastosowanie do świadczeń, które zostały przyznane przed wejściem w życie nowych przepisów.
30. Art. 88 zastępuje się nowymi art. 88 i 88a w odniesieniu do procedury aktualizacji załączników do rozporządzenia. Załączniki te zawierają wpisy dotyczące poszczególnych państw, które odzwierciedlają różnice w krajowych systemach państw członkowskich. Zmiana ta spowoduje rozszerzenie istniejących uprawnień przekazanych w art. 92 rozporządzenia wykonawczego, aby Komisja Europejska mogła przyjmować akty delegowane zgodnie z art. 290 TFUE zmieniające wszystkie załączniki do rozporządzenia podstawowego. Przyspieszenie procedury zmiany załączników w celu uwzględnienia zmian na szczeblu krajowym zapewni większą przejrzystość i pewność prawa dla wszystkich zainteresowanych podmiotów i lepszą ochronę obywateli. Zgodnie z Porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.²⁶ Komisja Europejska przeprowadziła odpowiednie konsultacje w trakcie prac przygotowawczych na szczeblu ekspertów.

Artykuł 2

Art. 2 dotyczy zmian do rozporządzenia wykonawczego.

1. Dodanie nowego motywu 18a ma na celu odniesienie się do szczególnej procedury mającej zastosowanie, gdy państwo członkowskie nie jest w stanie poinformować o średnich kosztach rocznych na osobę w każdej grupie wiekowej w odniesieniu do danego roku referencyjnego na potrzeby postępowania o zwrot kosztów świadczeń rzeczowych na podstawie kwot zryczałtowanych.
2. Zmiany w motywie 19 mają na celu uaktualnienie odniesienia do dyrektywy 2008/55/WE z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych obciążeń, która została w międzyczasie zastąpiona dyrektywą 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń²⁷.
3. Dodanie nowych motywów 25 i 26 ma na celu odniesienie się do nowych przepisów w celu zwalczania nadużyć i błędów zgodnie z unijnymi zasadami ochrony danych osobowych.
4. Zmiany w art. 1 mają na celu uwzględnienie nowej definicji „nadużycia” w związku z nowym przepisem w art. 5 ust. 2. Definicja ta opiera się na definicji zawartej w komunikacie „Swobodny przepływ obywateli UE i ich rodzin: pięć skutecznych działań”²⁸.

---

26 COM(2015) 216 final.

27 Dz.U. L 84 z 31.3.2010.

28 COM(2013) 837 final.

5. Zmiany w art. 2 mają na celu zapewnienie państwom członkowskim liberalnej podstawy prawnej dotyczącej okresowej wymiany danych osób objętych rozporządzeniami w celu ułatwienia wykrywania wszelkich nadużyć lub błędów we właściwym stosowaniu tych rozporządzeń. Przekazywanie danych na podstawie tego przepisu podlega wymogowi zapisanemu w art. 77 rozporządzenia podstawowego, który stanowi, że dane muszą być przekazywane zgodnie z przepisami Unii dotyczącymi ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych.
6. Zmiany w art. 3 ust. 3 mają na celu opisanie praw osoby, której dane dotyczą, na mocy prawa UE o ochronie danych; artykuł ten stanowi również, że osoba, której dane dotyczą, może zwrócić się do właściwego organu państwa członkowskiego miejsca zamieszkania o koordynowanie dotyczących jej wniosków w odniesieniu do danych osobowych przetwarzanych zgodnie z tymi rozporządzeniami
7. Zmiany w art. 5 mają na celu ustalenie, że dokument zaświadczący wydany przez instytucję jest ważny tylko pod warunkiem, że zostały wpisane wszystkie obowiązkowe dane.

Instytucja wydająca dokument musi być zobowiązana, na mocy odpowiedniego wniosku, do ponownego rozpatrzenia podstaw wydania dokumentu i, w stosownych przypadkach, do poprawienia lub wycofania dokumentu w terminie 25 dni roboczych. W przypadku nadużyć ze strony wnioskodawcy wycofanie dokumentu ma moc wsteczną.

Ponadto instytucja wydająca dokument przekazuje instytucji wnioskującej wszystkie dostępne dowody, na jakich oparła swą decyzję, w ciągu 25 dni roboczych lub w ciągu dwóch dni roboczych w przypadkach o możliwym do wykazania pilnym charakterze.

8. Zmiany w art. 14 ust. 1 mają na celu dostosowanie go do zmian wprowadzonych w art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego. Ponadto art. 14 ust. 1 stanowi, że wymóg, aby pracownik delegowany lub wysłany był uprzednio objęty systemem zabezpieczenia społecznego w wysyłającym państwie członkowskim, nie oznacza, że pracownik taki musi przynależeć do systemu państwa członkowskiego, w którym pracodawca ma swoją siedzibę.
9. W art. 14 ust. 5a sprecyzowano, że art. 13 ust. 1 lit. b) ppkt (i) rozporządzenia podstawowego, który stanowi, że pracownik najemny podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności pracodawcy lub przedsiębiorstwa, ma zastosowanie tylko w przypadku, gdy pracodawca lub przedsiębiorstwo zwykle prowadzili znaczną część działalności w tym państwie członkowskim. W przeciwnym przypadku pracownik podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym prowadzona jest główna działalność pracodawcy lub przedsiębiorstwa lub w którym znajduje się ośrodek ich interesów życiowych. Ustalenia tego dokonuje się zgodnie z kryteriami ustanowionymi w art. 14 ust. 9 i 10 rozporządzenia wykonawczego. Skreśla się ust. 5a akapit drugi, ponieważ jest on zbędny z uwagi na zmiany wprowadzone w art. 11 ust. 5 rozporządzenia podstawowego.

10. Dodanie art. 14 ust. 12 ma na celu wprowadzenie przepisów kolizyjnych dotyczących sytuacji, w których osoba zamieszkała w państwie trzecim będącym poza zakresem stosowania rozporządzeń wykonuje działalność jako pracownik najemny lub jako osoba pracująca na własny rachunek w co najmniej dwóch państwach członkowskich i jest jednocześnie objęta ustawodawstwem w dziedzinie zabezpieczenia społecznego jednego z tych państw. W wyniku tej zmiany osoba taka podlegać będzie wyłącznie ustawodawstwu w dziedzinie zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy albo ośrodek jej działalności.
11. Zmiany w art. 15 ust. 2 mają na celu zapewnienie wydawania dokumentu przenośnego A1 (PDA1) załogom lotniczym i personelowi pokładowemu, o których mowa w art. 11 ust. 5 rozporządzenia podstawowego.
12. Zmiany w art. 16 mają na celu uproszczenie procedury ustalania ustawodawstwa mającego zastosowanie w przypadku zatrudnienia w co najmniej dwóch państwach członkowskich. Ust. 1 i 5 przewidują, że pracodawca może wszcząć postępowanie w imieniu swoich pracowników oraz że musi on zostać poinformowany o decyzji co do tego, jakie ustawodawstwo w dziedzinie zabezpieczenia społecznego ma zastosowanie. W wyniku zmian w ust. 2 instytucja państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma pracodawca, również musi zostać poinformowana o tej decyzji. W wyniku zmiany w ust. 3 aktualna procedura obejmująca w pierwszym rzędzie wstępne ustalenie, które staje się ostateczne dopiero wówczas, gdy żadna inna instytucja go nie zakwestionuje w terminie dwóch miesięcy, ma zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w których instytucja miejsca zamieszkania stwierdza, że zastosowanie ma ustawodawstwo innego państwa członkowskiego.
13. Zmiany w art. 19 mają na celu ustalenie, że właściwe instytucje są zobowiązane do sprawdzenia istotnych informacji przed wydaniem PDA1 stwierdzającego, które ustawodawstwo ma zastosowanie do jego posiadacza. Jest to zgodne z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości²⁹. Artykuł ten przewiduje również, że instytucje zabezpieczenia społecznego, inspektoraty pracy, organy podatkowe i imigracyjne mają prawo bezpośrednio wymieniać informacje dotyczące statusu ubezpieczenia społecznego zainteresowanego w celu zapewnienia przestrzegania zobowiązań prawnych w dziedzinie zatrudnienia, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, imigracji i opodatkowania (szczegóły wymiany informacji zostaną ustalone w decyzji Komisji Administracyjnej). Właściwy organ ma obowiązek podać osobom, których dane dotyczą, odpowiednie i szczegółowe informacje o celach przetwarzania ich danych osobowych.
14. Zmiany w tytule III rozdział 1 mają na celu rozszerzenie jego stosowania na świadczenia z tytułu opieki długoterminowej.
15. Zmiany w art. 23, art. 24 ust. 3, art. 28 ust. 1, art. 31 i 32 mają na celu zapewnienie, aby artykuły miały zastosowanie do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej. Systemy specjalne dla urzędników służby cywilnej będą musiały zostać wymienione w załączniku 2.
16. Skreśla się art. 43 ust. 3 akapit drugi, który przewiduje sytuację, w której w ustawodawstwie krajowym przypisuje się odmienne wartości okresom ubezpieczenia

29

Np. sprawa C-202/97 FTS, pkt 51, EU:C:2000:75, sprawa C-2/05 Herbosch Kiere, pkt 22, EU:C:2006:69.

dobrowolnego lub fakultatywnego, w związku z czym instytucja właściwa nie może ustalić kwoty należnej za konkretny okres ubezpieczenia. Jest to wynik przeglądu dokonanego przez Komisję Administracyjną, która stwierdziła, że przepis ten nie jest już potrzebny.

17. Zmiany w art. 55 ust. 4 mają na celu zaostrenie procedury kontroli, o której mowa w akapicie trzecim, przez nałożenie obowiązku składania miesięcznych sprawozdań z działań następczych.
18. Zmiany w art. 55 ust. 7 mają na celu ustalenie, że obecne przepisy dotyczące eksportu świadczeń dla bezrobotnych stosuje się odpowiednio do eksportu świadczeń na podstawie nowego art. 64a rozporządzenia podstawowego.
19. Dodanie nowego art. 55a, zgodnie z art. 64a rozporządzenia podstawowego, ma na celu zapewnienie, aby właściwa instytucja państwa członkowskiego ostatniego ubezpieczenia otrzymywała wszelkie informacje konieczne do oceny uprawnienia zainteresowanego do świadczeń dla bezrobotnych.
20. Zmiany w art. 56 mają na celu dostosowanie go do zmian wprowadzonych w art. 65 rozporządzenia podstawowego.
21. Zmienia się tytuł rozdziału I w tytule IV, aby odzwierciedlić fakt, iż rozdział ten ma również zastosowanie do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej na podstawie rzeczywistych wydatków albo kwot zryczałtowanych.
22. Zmiany w art. 64 ust. 1 tiret pierwsze mają na celu zwiększenie dokładności metody obliczania zwrotu na podstawie kwot zryczałtowanych między państwami członkowskimi, o której mowa w art. 24 ust. 1 oraz art. 25 i 26 rozporządzenia podstawowego, przez wprowadzenie trzech grup wiekowych w odniesieniu do osób w wieku co najmniej 65 lat.
23. Zmiany w art. 65 ust. 1 dotyczącym zwrotu kosztów świadczeń rzeczowych na podstawie kwot zryczałtowanych mają na celu sprecyzowanie, że jeżeli państwo członkowskie nie jest w stanie przedstawić średnich kosztów rocznych w odniesieniu do danego roku w wymaganym terminie, Komisja Administracyjna może, na wniosek państwa członkowskiego, wyrazić zgodę na zastosowanie średnich kosztów rocznych opublikowanych w *Dzienniku Urzędowym* w odniesieniu do roku poprzedniego. Odstępstwa tego nie może stosować w odniesieniu do kolejnych lat.
24. Skreśla się art. 70 w związku ze zmianami w art. 65 rozporządzenia podstawowego, w którym zniesiona została zasada zwrotu kosztów świadczeń dla bezrobotnych na rzecz byłych pracowników przygranicznych.
25. Zmiany w art. 73 ust. 1 i 2 oraz dodanie ust. 3 mają na celu rozszerzenie stosowania procedury wyrównawczej na rozliczanie należności w sprawach wynikających z obowiązywania zmian w obowiązującym ustawodawstwie z mocą wsteczną. Ponadto dodanie ust. 4 ma na celu zapewnienie, aby procedura wyrównawcza między instytucjami nie była utrudniana przez obowiązywanie terminów określonych w ustawodawstwie krajowym. Biorąc pod uwagę, że okres pięciu lat w odniesieniu do procedury wyrównawczej został już wprowadzony w art. 82 ust. 1 lit. b) rozporządzenia wykonawczego, dodaje się ust. 5 przewidujący, że termin przedawnienia upływający po pięciu latach stosuje się również do procedury

odzyskiwania należności zgodnej z art. 73, licząc wstecz od daty wszczęcia procedury rozstrzygnięcia sporu między państwami członkowskimi, o której mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego.

26. Zmiany w art. 75–82 i art. 84 oraz dodanie art. 85a mają na celu aktualizację procedur odzyskiwania należności, o których mowa w tytule V rozdział III rozporządzenia wykonawczego. Istniejące procedury oparte są na procedurach określonych w dyrektywie 2008/55/WE, która została następnie zastąpiona dyrektywą 2010/24/UE. Zmiany te prowadzą w szczególności do ustanowienia jednolitego tytułu wykonawczego dla środków egzekucyjnych i standardowych procedur składania wniosków o wzajemną pomoc oraz powiadamiania o tytułach wykonawczych i decyzjach dotyczących należności.
27. Zmiany w art. 75 wprowadzono, aby zapewnić podstawę prawną dla państw członkowskich w celu wykorzystywania przez nie informacji wymienianych w dziedzinach objętych niniejszym rozporządzeniem również do celów ustalania wysokości podatków i ceł oraz egzekwowania należnych kwot objętych dyrektywą 2010/24/UE. Ponadto w artykule tym wprowadza się podstawę prawną wymiany informacji, bez potrzeby złożenia uprzedniego wniosku, w przypadku zwrotu składek na ubezpieczenie społeczne.
28. Zmiany w art. 76 wprowadzono, aby ograniczyć możliwość odmowy udzielenia informacji przez państwa członkowskie, jeżeli informacje takie byłyby pomocne w odzyskiwaniu należności.
29. Zmiany w art. 77 mają na celu ustanowienie jednolitego formularza służącego do powiadamiania. Zmiana ta precyzuje także, że wniosek o powiadomienie winien zostać złożony w sytuacji, gdy państwo członkowskie strony występującej nie jest w stanie dokonać powiadomienia zgodnie z jego przepisami lub jeżeli dokonanie powiadomienia przez to państwo spowodowałoby nieproporcjonalne trudności.
30. Zmiany w art. 78 mają na celu ustanowienie wyjątków od obowiązku państwa członkowskiego dotyczącego udzielenia pomocy w ramach procedury odzyskiwania należności w przypadkach, w których oczywiste jest, że nie ma możliwości pełnego odzyskania lub że procedura spowodowałaby nieproporcjonalne trudności.
31. Zmiany w art. 79 mają na celu ustanowienie jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję należności, który będzie bezpośrednio uznawany w innym państwie członkowskim. Ustanowienie jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję zyskało zdecydowane poparcie przedstawicieli państw członkowskich w Komisji Administracyjnej³⁰.
32. Zmiany w art. 80 mają na celu sprecyzowanie okoliczności, w których strona wezwana może odliczyć poniesione koszty od odzyskanej należności.
33. Art. 81 dostosowuje przepisy dotyczące kwestionowania w celu uwzględnienia zmian odnoszących się do powiadamiania i jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję.

30

Pacolet J. i De Wispelaere F., „Recovery Procedures Report” (Network Statistics FMSSFE: 2015 r.) – sprawozdanie sporządzone zgodnie z obowiązkiem dokonania przeglądu, o którym mowa w art. 86 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 987/2009.

34. Zmiany w art. 82 mają na celu sprecyzowanie okresów, które mają zastosowanie w odniesieniu do wniosków o pomoc dotyczących należności starszych niż pięć lat.
35. Zmiany w art. 84 mają na celu sprecyzowanie, kiedy państwo członkowskie może zwrócić się o pomoc w stosowaniu środków zapobiegawczych. Stanowi on również, że dokument umożliwiający zastosowanie środków zapobiegawczych w państwie członkowskim strony występującej nie może być przedmiotem aktów uznania, uzupełnienia ani zastąpienia.
36. Zmiany w art. 85 mają na celu zawarcie przepisu precyzującego obowiązek strony występującej dotyczący zwrotu kosztów poniesionych przez stronę wezwaną podczas odzyskiwania należności wówczas, gdy koszty te nie mogą zostać odzyskane od dłużnika ani odliczone od należności.
37. Dodanie art. 85a ma na celu umożliwienie urzędnikom strony występującej udziału w procedurze odzyskiwania należności w innym państwie członkowskim, jeżeli zostało to uzgodnione między stronami i jest zgodne z ustaleniami strony wezwanej.
38. Zmiana art. 87 ust. 6 ma na celu ograniczenie wyjątku od zasady nieodpłatnej wzajemnej współpracy administracyjnej określonej w tym artykule przez zniesienie obowiązku zwrotu kosztów badań lekarskich i kontroli administracyjnych prowadzonych przez instytucję miejsca pobytu lub zamieszkania, w przypadkach gdy instytucja ta wykorzystuje ustalenia badań i kontroli do spełnienia wymogów jej ustawodawstwa.
39. Skreśla się art. 89 ust. 3, ponieważ przepis ten jest obecnie zawarty w art. 75a rozporządzenia podstawowego.
40. Skreśla się art. 92 w następstwie zmian wprowadzonych w art. 88 rozporządzenia podstawowego.
41. Zmiany w art. 93 i dodanie art. 94a mają na celu odniesienie się do przepisów przejściowych, o których mowa w art. 87b rozporządzenia podstawowego, i szczególnych przepisów przejściowych dotyczących koordynacji świadczeń dla bezrobotnych na rzecz byłych pracowników przygranicznych.
42. Zmiany w art. 96 mają na celu ustalenie, że na potrzeby przeliczania walut na podstawie art. 107 rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie³¹ właściwe organy mogą stosować kursy wymiany walut publikowane zgodnie z art. 90 rozporządzenia wykonawczego.

Artykuł 3

Artykuł ten określa datę wejścia w życie nowych przepisów.

31

Dz.U. L 74 z 27.3.1972, s. 1–83 (wydanie specjalne w j. angielskim: seria I, tom 1972 (I), s. 160–233).

Załącznik

1. Załącznik zawiera zmiany aktualnych załączników do rozporządzenia podstawowego. Załączniki powinny być okresowo aktualizowane, zwłaszcza z uwagi na zmiany w przepisach krajowych.
2. Załącznik I do rozporządzenia podstawowego dotyczący wyłączeń z zakresu koordynacji świadczeń rodzinnych zmieniono, aby uwzględnić zmiany w ustawodawstwie krajowym dotyczącym zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w odniesieniu do Słowacji i Szwecji oraz specjalnych zasiłków porodowych i adopcyjnych w odniesieniu do Węgier, Rumunii i Szwecji.
3. Załącznik II do rozporządzenia podstawowego dotyczący konwencji dwustronnych zmieniono, aby usunąć odniesienie do konwencji „HISZPANIA–PORTUGALIA”, której ważność zakończyła się.
4. Załącznik III do rozporządzenia podstawowego zmieniono zgodnie z art. 87 ust. 10a: wpisy dotyczące Estonii, Hiszpanii, Włoch, Litwy, Węgier i Niderlandów skreślono w następstwie utraty ich mocy w dniu 1 maja 2014 r. Ponadto wpisy dotyczące Chorwacji, Finlandii i Szwecji usunięto z załącznika III na wniosek tych państw.
5. Załącznik IV do rozporządzenia podstawowego zawiera wykaz państw członkowskich przyznających więcej praw emerytom lub rencistom powracającym do państwa właściwego. Załącznik ten zmieniono w celu uwzględnienia Estonii, Litwy, Malty, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Finlandii i Zjednoczonego Królestwa, które to państwa pragną udzielić pełnego dostępu do świadczeń rzeczowych dla emerytów lub rencistów powracających do tych państw.
6. Załącznik X do rozporządzenia podstawowego, który zawiera wykaz specjalnych nieskładkowych świadczeń pieniężnych, zmieniono w celu odzwierciedlenia zmian w ustawodawstwach krajowych.

Niektóre wpisy zostały usunięte, ponieważ wymienione świadczenia zniesiono (czeski zasiłek socjalny, estoński zasiłek dla niepełnosprawnych osób dorosłych, węgierski zasiłek transportowy i słoweńska emerytura lub renta państwowa oraz zasiłek na pokrycie kosztów utrzymania) lub też dane świadczenie zostało zdefiniowane na nowo i stanowi część krajowego systemu pomocy społecznej (dodatek do dochodu emerytów lub rencistów).

Należy dodać nowo wprowadzone świadczenia, które spełniają warunki zawarte w art. 70 ust. 2 rozporządzenia podstawowego (estoński zasiłek pogrzebowy, rumuński zasiłek socjalny dla emerytów lub rencistów oraz dotyczącą mobilności część brytyjskiego indywidualnego świadczenia dla osób niepełnosprawnych).

Należy zaktualizować dwa z bieżących wpisów dotyczących Niemiec i Szwecji, ponieważ zmianom uległo ustawodawstwo krajowe tych państw.

7. Aktualizacji wymaga załącznik XI do rozporządzenia podstawowego, który zawiera szczególne przepisy dotyczące stosowania ustawodawstw państw członkowskich.

Zmiana we wpisie dotyczącym Niemiec służy zapewnieniu najkorzystniejszego systemu podatkowego osobom otrzymującym świadczenie związane z urlopem rodzicielskim.

Zmiana we wpisie dotyczącym Estonii służy wprowadzeniu metody proporcjonalnego wyliczenia świadczenia z tytułu inwalidztwa zgodnie z art. 52 ust. 1 lit. b) rozporządzenia podstawowego i ustaleniu, że okresy zamieszkania przebyte w Estonii będą uwzględniane, począwszy od 16 roku życia do czasu powstania inwalidztwa.

Zmiana we wpisie dotyczącym Niderlandów służy ustaleniu, że osoby, które otrzymują „równoważne świadczenie emerytalne” zgodnie z załącznikiem XI ust. 1 lit. f), oraz członkowie ich rodzin są uprawnieni, na podstawie równoważnego świadczenia emerytalnego, a następnie na podstawie ustawowego świadczenia z tytułu starości, do świadczeń rzeczowych z tytułu choroby w państwie członkowskim miejsca zamieszkania na koszt Niderlandów.

Dwa nowe wpisy dotyczące Republiki Czeskiej i Słowacji dodano w związku ze stosowaniem konwencji o zabezpieczeniu społecznym z dnia 29 października 1992 r. zawartej po rozpadzie Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej (wymienionej już w załączniku II). Celem tej zmiany jest uwzględnienie specyfiki nowych dodatków do emerytury, które odnoszą się do tych szczególnych okoliczności historycznych.

We wpisie dotyczącym Szwecji należy skreślić dwa pierwsze ustępy w związku z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-257/10 Bergström, EU:C:2011:839.

We wpisie dotyczącym Zjednoczonego Królestwie należy zmienić ust. 1, 2 i 4 w celu odzwierciedlenia zmian w ustawodawstwie krajowym.

8. Do rozporządzenia podstawowego dodaje się nowy załącznik XII zawierający wykaz świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, które są koordynowane w ramach rozdziału 1a, jak określono w art. 35a ust. 3.
9. Do rozporządzenia podstawowego dodaje się nowy załącznik XIII zawierający wykaz pieniężnych świadczeń rodzinnych mających na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka, o których mowa w art. 68b.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004

(Tekst mający znaczenie dla EOG i Szwajcarii)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 48,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zmodernizowany system koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zaczął obowiązywać dnia 1 maja 2010 r. na podstawie rozporządzeń (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009.
- (2) Rozporządzenia te zostały zaktualizowane rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w celu uzupełnienia, sprecyzowania i aktualizacji niektórych przepisów rozporządzenia, zwłaszcza w zakresie ustalania mającego zastosowanie ustawodawstwa oraz świadczeń dla bezrobotnych, oraz z myślą o technicznym dostosowaniu odniesień do ustawodawstwa krajowego w załącznikach.
- (3) Z ocen i dyskusji w Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego wynika, że w dziedzinie świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, świadczeń dla bezrobotnych i świadczeń rodzinnych powinno się kontynuować proces modernizacji.
- (4) Zasady koordynacji muszą nadążać za ich zmieniającym się kontekstem prawnym i społecznym i dalej ułatwiać obywatelom korzystanie z ich praw przy jednoczesnym zagwarantowaniu jasności prawa, sprawiedliwego i równego podziału obciążeń finansowych między instytucjami zainteresowanych państw członkowskich, prostoty administracyjnej i wykonalności przepisów.

32

Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

- (5) Należy koniecznie zapewnić pewność prawa przez sprecyzowanie, że dostęp do świadczeń socjalnych w przyjmującym państwie członkowskim dla przemieszczających się obywateli biernych zawodowo może zostać uzależniony od posiadania przez takich obywateli prawa pobytu w danym państwie członkowskim zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich³³. W tym celu przemieszczających się obywateli biernych zawodowo należy wyraźnie odróżnić od osób poszukujących pracy, których prawo pobytu zostało przyznane bezpośrednio na mocy art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (6) Świadczenia z tytułu opieki długoterminowej nie zostały jak dotąd wyraźnie włączone do zakresu materialnego rozporządzenia (WE) nr 883/2004, lecz były koordynowane jako świadczenia z tytułu choroby, co prowadziło do niepewności prawa zarówno dla instytucji, jaki i osób ubiegających się o takie świadczenia. W rozporządzeniu należy stworzyć stabilne ramy prawne odpowiednie dla świadczeń z tytułu opieki długoterminowej w celu wprowadzenia jednoznacznej definicji takich świadczeń.
- (7) W celu zapewnienia jasności terminologii w prawie Unii pojęcie „delegowania” powinno być stosowane wyłącznie w odniesieniu do delegowania pracowników w rozumieniu dyrektywy 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług³⁴. Ponadto, aby zapewnić spójność w traktowaniu pracowników najemnych i osób pracujących na własny rachunek, szczególne zasady określania właściwego ustawodawstwa w przypadku pracowników delegowanych czasowo lub wysyłanych do innego państwa członkowskiego należy stosować konsekwentnie zarówno do pracowników najemnych, jak i do osób pracujących na własny rachunek.
- (8) W dziedzinie świadczeń dla bezrobotnych zasady sumowania okresów ubezpieczenia powinny być stosowane jednolicie przez wszystkie państwa członkowskie. Z wyjątkiem pracowników transgranicznych, o których mowa w art. 65 ust. 2, prawo do świadczeń dla bezrobotnych zgodnie z zasadami sumowania okresów ubezpieczenia można przyznać osobie ubezpieczonej pod warunkiem, że ta opłacała uprzednio składki na ubezpieczenie przez co najmniej trzy miesiące w danym państwie członkowskim. W przypadku osób ubezpieczonych, które nie spełniają tego warunku, właściwe powinno być wcześniejsze właściwe państwo członkowskie. W takiej sytuacji rejestracja w służbach zatrudnienia państwa członkowskiego ostatniego ubezpieczenia powinna mieć taki sam skutek jak rejestracja w służbach zatrudnienia państwa członkowskiego, w którym osoba bezrobotna była wcześniej ubezpieczona.
- (9) W następstwie zaleceń zawartych w sprawozdaniu na temat obywatelstwa UE za 2013 r.³⁵ należy przedłużyć minimalny okres eksportu świadczeń dla bezrobotnych z trzech do sześciu miesięcy w celu poprawy perspektyw osób bezrobotnych udających się do innego państwa członkowskiego w celu znalezienia zatrudnienia oraz zwiększenia ich szans powrotu na rynek pracy i rozwiązania problemu niedopasowania umiejętności w wymiarze transgranicznym.

---

33 Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

34 Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

35 COM(2013) 269 final.

- (10) Należy zapewnić większą równość traktowania pracowników przygranicznych i pracowników transgranicznych przez zagwarantowanie pracownikom przygranicznym świadczeń dla bezrobotnych w państwie członkowskim ostatniej działalności pod warunkiem, że pracowali w tym państwie co najmniej ostatnie dwanaście miesięcy.
- (11) Świadczenia rodzinne mające na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka służą zaspokojeniu indywidualnych i osobistych potrzeb rodzica podlegającego ustawodawstwu właściwego państwa członkowskiego, zatem można je odróżnić od innych świadczeń rodzinnych, jako że mają one wyrównywać dochody lub wynagrodzenie utracone przez rodzica w czasie wychowywania dziecka, a nie wyłącznie pokrywać ogólne koszty utrzymania rodziny.
- (12) Aby umożliwić terminową aktualizację niniejszego rozporządzenia w zależności od sytuacji na szczeblu krajowym, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w zakresie dokonywania zmian w załącznikach do niniejszego rozporządzenia oraz do rozporządzenia (WE) nr 987/2009. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, w tym na szczeblu ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.³⁶. W szczególności, aby zagwarantować równe uczestnictwo w przygotowaniu aktów delegowanych, Parlament Europejski i Rada otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach komisyjnych grup eksperckich zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (13) W celu wsparcia państw członkowskich w ich wysiłkach mających na celu zwalczanie nadużyć i błędów w stosowaniu zasad koordynacji konieczne jest ustanowienie bardziej liberalnej podstawy prawnej, aby ułatwić przetwarzanie danych dotyczących osób objętych rozporządzeniami (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009. Umożliwiłoby to państwom członkowskim okresowe porównywanie danych przechowywanych przez ich właściwe instytucje z danymi innych państw członkowskich w celu znalezienia ewentualnych błędów lub niespójności, które wymagają dalszego dochodzenia.
- (14) Aby chronić prawa osób, których dane dotyczą, przy jednoczesnej ochronie uzasadnionego interesu państw członkowskich w zakresie współpracy w egzekwowaniu zobowiązań prawnych, konieczne jest jednoznaczne określenie okoliczności, w jakich dane osobowe wymieniane na mocy niniejszego rozporządzenia mogą być wykorzystywane do celów innych niż zabezpieczenie społeczne, oraz sprecyzowanie obowiązków państw członkowskich dotyczących dostarczania konkretnych i adekwatnych informacji osobom, których dane dotyczą.
- (15) W celu przyspieszenia procedury weryfikacji i wycofywania dokumentów (w szczególności tych dotyczących ustawodawstwa mającego zastosowanie do posiadacza dokumentu) w przypadku nadużyć i błędów konieczne jest zacieśnienie współpracy i wymiana informacji między instytucją wydającą dokument a instytucją, która wystąpiła o jego wycofanie. W razie pojawienia się wątpliwości co do ważności

dokumentu lub poprawności dowodów potwierdzających albo w przypadku rozbieżności opinii między państwami członkowskimi w odniesieniu do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa w interesie państw członkowskich i zainteresowanych leży osiągnięcie przez odpowiednie instytucje porozumienia w rozsądnym terminie.

- (16) Aby zapewnić skuteczne i sprawne funkcjonowanie zasad koordynacji konieczne jest doprecyzowanie zasad określania ustawodawstwa mającego zastosowanie do pracowników, którzy wykonują działalność gospodarczą w co najmniej dwóch państwach członkowskich, tak aby bardziej dostosować te zasady do warunków mających zastosowanie do osób delegowanych lub wysyłanych do wykonywania działalności gospodarczej w jednym państwie członkowskim. Ponadto przepisy w sprawie delegowania pracowników przewidujące dalsze obowiązywanie mającego zastosowanie ustawodawstwa powinny mieć zastosowanie jedynie do osób, które miały wcześniejszy związek z systemem zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego pochodzenia.
- (17) Należy przyznać Komisji Europejskiej uprawnienia wykonawcze w celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania art. 12 i 13 rozporządzenia (WE) nr 883/2004. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję³⁷.
- (18) Jeżeli państwo członkowskie nie jest w stanie dokonać w terminie powiadomienia dotyczącego średniego kosztu rocznego na osobę na każdą grupę wiekową w odniesieniu do danego roku referencyjnego, konieczne jest zapewnienie innego rozwiązania, w którym państwo to mogłoby przedstawić należności za ten rok w oparciu o średnie koszty roczne w odniesieniu do roku poprzedzającego opublikowane w *Dzienniku Urzędowym*. Koszty świadczeń rzeczowych zwracane na podstawie kwot zryczałtowanych powinny być jak najbardziej zbliżone do rzeczywistych wydatków; odstępstwo od obowiązku powiadomienia powinno zatem zostać zatwierdzone przez Komisję Administracyjną i nie powinno zostać przyznane w kolejnym roku.
- (19) Biorąc pod uwagę orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-345/09 van Delft i in., EU:C:2010:610, i C-543/13 Fischer-Lintjens, EU:C:2015:359, należy ułatwić wprowadzanie zmian z mocą wsteczną w mającym zastosowanie ustawodawstwie. W związku z tym procedurę wyrównawczą mającą zastosowanie w sytuacji, gdy ustawodawstwo państwa członkowskiego stosowano tymczasowo zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 987/2009, należy rozszerzyć na inne przypadki wynikające ze zmian z mocą wsteczną w mającym zastosowanie ustawodawstwie. Ponadto, w tym kontekście należy odstąpić od stosowania rozbieżnych przepisów prawa krajowego dotyczących przedawnienia, tak aby późniejsze rozliczenia między instytucjami nie były utrudnione przez niezgodne terminy określone w ustawodawstwie krajowym, przy jednoczesnym ustanowieniu jednego terminu pięciu lat, licząc wstecz od rozpoczęcia procedury dialogu, o której mowa w art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, tak aby procedura rozstrzygnięcia tego typu sporów nie była niemożliwa.

- (20) Skuteczne odzyskiwanie należności jest sposobem przeciwdziałania nadużyciom i oszustwom oraz ich zwalczania, a także sposobem zapewnienia sprawnego funkcjonowania systemów zabezpieczenia społecznego. Procedury odzyskiwania należności zawarte w tytule IV rozdział III rozporządzenia 987/2009 opierają się na procedurach i zasadach ustanowionych w dyrektywie 2008/55/WE z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych środków³⁸. Dyrektywa ta została zastąpiona dyrektywą 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń³⁹, którą wprowadzono jednolity tytuł wykonawczy dla środków egzekucyjnych oraz standardowy formularz zgłaszania instrumentów i środków odnoszących się do należności. W trakcie przeglądu dokonanego przez Komisję Administracyjną zgodnie z art. 86 ust. 3 rozporządzenia 987/2009 większość państw członkowskich uznała za korzystne stosowanie jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję podobnego do tych, które przewidziano w dyrektywie 2010/24/UE. W celu zapewnienia skuteczniejszego odzyskiwania należności i sprawniejszego funkcjonowania zasad koordynacji zasady wzajemnej pomocy w odzyskiwaniu należności z tytułu zabezpieczeń społecznych powinny zatem odzwierciedlać nowe środki przewidziane w dyrektywie 2010/24/UE.
- (21) Aby uwzględnić zmiany prawne w niektórych państwach członkowskich oraz zapewnić zainteresowanym stronom pewność prawa należy zmienić załączniki do rozporządzenia (WE) nr 883/2004,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 883/2004 wprowadza się następujące zmiany:

1. w motywie 2 dodaje się drugie zdanie w brzmieniu:

„W art. 21 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zapisano prawo obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania.”;

2. w motywie 5, po słowach „różnych ustawodawstw krajowych” dodaje się słowa

„, o ile spełnione są warunki dostępu przemieszczających się obywateli biernych zawodowo do niektórych świadczeń socjalnych w przyjmującym państwie członkowskim określone w dyrektywie 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich⁴⁰.”;

---

38 Dz.U. L 150 z 10.6.2008, s. 28.

39 Dz.U. L 84 z 31.3.2010, s. 1.

40 Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

3. po motywie 5 dodaje się motywy w brzmieniu:

„(5a) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że państwa członkowskie są uprawnione do uzależnienia dostępu obywateli biernych zawodowo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, które nie stanowią świadczeń z pomocy społecznej w rozumieniu dyrektywy 2004/38/WE, od posiadania przez takie osoby prawa pobytu w danym państwie w rozumieniu tej dyrektywy. Weryfikacja prawa pobytu powinna zostać dokonana zgodnie z wymogami dyrektywy 2004/38/WE. W tym celu przemieszczających się obywateli biernych zawodowo należy wyraźnie odróżnić od osób poszukujących pracy, których prawo pobytu zostało przyznane bezpośrednio na mocy art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W celu zwiększenia jasności prawa dla obywateli i instytucji niezbędna jest kodyfikacja tego orzecznictwa.

(5b) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby przemieszczający się obywatele UE bierni zawodowo nie byli pozbawieni możliwości spełnienia warunku posiadania pełnego ubezpieczenia zdrowotnego w przyjmującym państwie członkowskim, który ustanowiono w dyrektywie 2004/38/WE. Może to obejmować umożliwienie takim obywatelom wnoszenia proporcjonalnego wkładu do systemu ubezpieczenia zdrowotnego w państwie członkowskim, w którym zwykle przebywają.

(5c) Niezależnie od ograniczeń dotyczących prawa do równego traktowania osób biernych zawodowo wynikających z dyrektywy 2004/38/WE lub z innych przepisów prawa Unii niniejsze rozporządzenie nie powinno ograniczać podstawowych praw uznanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, zwłaszcza prawa do godności (art. 1), prawa do życia (art. 2) i prawa do opieki zdrowotnej (art. 35)”;

4. w motywie 18b zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W podczęści FTL załącznika III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 83/2014 z dnia 29 stycznia 2014 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 965/2012 ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008⁴¹, pojęcie „portu macierzystego” załogi lotniczej i personelu pokładowego zdefiniowane jest jako miejsce wskazane przez operatora członkowi załogi, z którego członek załogi zazwyczaj rozpoczyna i w którym kończy okres służby lub serię okresów służby, i w którym w zwykłych warunkach operator nie odpowiada za zakwaterowanie danego członka załogi.”;

5. motyw 24 otrzymuje brzmienie:

„(24) Świadczenia z tytułu opieki długoterminowej dla osób ubezpieczonych i członków ich rodzin muszą być koordynowane zgodnie ze szczegółowymi przepisami, które zasadniczo opierają się na przepisach mających zastosowanie do świadczeń z tytułu choroby, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości. Niezbędne jest także ustanowienie szczegółowych przepisów regulujących kwestię

41

Dz.U. L 28 z 31.1.2014, s. 17.

zbiegu świadczeń rzeczowych z tytułu opieki długoterminowej oraz świadczeń pieniężnych z tytułu opieki długoterminowej.”;

6. po motywie 35 dodaje się motyw w brzmieniu:

„(35a) Pieniężne świadczenia rodzinne mające na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka są prawem indywidualnym i osobistym, które przysługuje rodzicowi podlegającemu ustawodawstwu właściwego państwa członkowskiego. Z uwagi na ich specyfikę świadczenia rodzinne powinny być wymienione w części I załącznika XIII do niniejszego rozporządzenia i powinny być zarezerwowane wyłącznie dla tego rodzica. Państwo członkowskie właściwe w drugiej kolejności może postanowić, że w przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń rodzinnych zgodnie z ustawodawstwem państwa właściwego i zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego miejsca zamieszkania członków rodziny zasady pierwszeństwa nie powinny mieć zastosowania do takich świadczeń. Jeżeli państwo członkowskie postanowi odstąpić od stosowania zasad pierwszeństwa, musi to czynić konsekwentnie wobec wszystkich osób uprawnionych znajdujących się w podobnej sytuacji, a także figurować w załączniku XIII część II.”;

7. po motywie 39 dodaje się motyw w brzmieniu:

„(39a) Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia zastosowanie ma dorobek prawny UE w zakresie ochrony danych, w szczególności rozporządzenie (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)⁴².”;

8. po motywie 45 dodaje się motywy w brzmieniu:

„(46) Aby umożliwić terminową aktualizację niniejszego rozporządzenia w zależności od sytuacji na szczeblu krajowym, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w zakresie dokonywania zmian w załącznikach do niniejszego rozporządzenia oraz do rozporządzenia (WE) nr 987/2009. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.⁴³. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

(47) Niniejsze rozporządzenie uwzględnia prawa podstawowe i jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, przede wszystkim z prawem do ochrony danych osobowych (art. 8), wolnością wyboru

42 Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1–88.

43 COM(2015) 216 final.

zawodu i prawem do podejmowania pracy (art. 15), prawem własności (art. 17), prawem do niedyskryminacji (art. 21), prawami dziecka (art. 24), prawami osób w podeszłym wieku (art. 25), prawem osób niepełnosprawnych do integracji (art. 26), prawem do życia rodzinnego i zawodowego (art. 33), prawem do zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej (art. 34), prawem do opieki zdrowotnej (art. 35) oraz swobodą przemieszczania się i pobytu (art. 45); rozporządzenie to musi być wykonywane zgodnie z tymi prawami i zasadami.

(48) Żaden przepis niniejszego rozporządzenia nie ogranicza niezależnych praw i obowiązków ujętych w europejskiej konwencji praw człowieka, zwłaszcza prawa do życia (art. 2), prawa do ochrony przed nieludzkim lub poniżającym traktowaniem (art. 3), prawa do własności (art. 1 pierwszego protokołu dodatkowego) i prawa do niedyskryminacji (art. 14), a niniejsze rozporządzenie powinno być wykonywane zgodnie z tymi prawami i zasadami.”;

9. w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

(a) w lit. c) słowa „tytułu III, rozdział 1 i 3” zastępuje się słowami „tytułu III rozdział 1, 1a i 3”;

(b) w lit. i) pkt 1) ppkt (ii) po słowach „tytułem III, rozdział 1, dotyczącym świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, macierzyństwa i równoważnych świadczeń dla ojca” dodaje się słowa „i rozdziałem 1a dotyczącym świadczeń z tytułu opieki długoterminowej”;

(c) w lit. va) ppkt (i) po słowach „tytułu III rozdział 1 (świadczenia z tytułu choroby, macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca)” dodaje się słowa „i rozdziału 1a (świadczenia z tytułu opieki długoterminowej)” i skreśla ostatnie zdanie;

(d) po lit. va) wprowadza się literę w brzmieniu:

„(vb) „świadczenie z tytułu opieki długoterminowej” oznacza świadczenie rzeczowe, pieniężne lub świadczenie łączące oba te rodzaje świadczeń, udzielane osobom, które ze względu na podeszły wiek, niepełnosprawność, chorobę lub upośledzenie wymagają przez dłuższy czas znacznej pomocy innej osoby lub osób w wykonywaniu podstawowych codziennych czynności, w tym wspierania ich samodzielności; obejmuje to świadczenia udzielane osobie niosącej taką pomoc lub na jej rzecz;”;

10. w art. 3 ust. 1 po lit. b) dodaje się następującą literę:

„ba) świadczenia z tytułu opieki długoterminowej;”;

11. art. 4 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 4

Równe traktowanie

1. O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, korzystają z tych samych świadczeń i podlegają tym

samym obowiązkom na mocy ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego, co jego obywatele.

2. Państwo członkowskie może wymagać, aby dostęp przebywającej w tym państwie członkowskim osoby biernej zawodowo do świadczeń z zabezpieczenia społecznego był uzależniony od posiadania przez nią prawa pobytu w tym państwie, jak określono w dyrektywie 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich⁴⁴.”;

12. w art. 11 wprowadza się następujące zmiany:

(a) w ust. 2 słowa „świadczeń pieniężnych z tytułu choroby obejmujących leczenie przez czas nieokreślony” zastępuje się słowami „świadczeń pieniężnych z tytułu opieki długoterminowej”;

(b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Praca w charakterze członka załogi lotniczej lub personelu pokładowego, wykonywana w lotniczym transporcie pasażerów lub towarów, jest uznawana za pracę wykonywaną wyłącznie w państwie członkowskim, w którym znajduje się port macierzysty, zgodnie z definicją zawartą w części FTL załącznika III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmienionego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 83/2014 z dnia 29 stycznia 2014 r.⁴⁵.”;

13. art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 12

Przepisy szczególne

1. Osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie prowadzi tam swą działalność, a która jest oddelegowana w rozumieniu dyrektywy 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług⁴⁶ lub wysłana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy i że osoba ta nie jest delegowana lub wysyłana, by zastąpić inną osobę będącą pracownikiem najemnym lub pracującą na własny rachunek, która została uprzednio oddelegowana lub wysłana w rozumieniu niniejszego artykułu.

2. Osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim, a która udaje się do innego państwa

44 Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

45 Dz.U. L 28 z 31.1.2014, s. 17.

46 Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1.

członkowskiego, by wykonywać tam podobną działalność, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy i że osoba ta nie ma zastąpić innego pracownika najemnego lub osoby pracującej na własny rachunek.”;

14. w art. 13 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Osoba otrzymująca pieniężne świadczenia dla bezrobotnych z jednego państwa członkowskiego i jednocześnie wykonująca działalność jako pracownik najemny lub osoba pracująca na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego wypłacającego świadczenia dla bezrobotnych.”;

15. w art. 32 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku gdy członek rodziny ma pochodne prawo do świadczeń zgodnie z ustawodawstwem więcej niż jednego państwa członkowskiego, zastosowanie mają następujące zasady pierwszeństwa:

(a) w przypadku praw opartych na różnych podstawach pierwszeństwo jest następujące:

(i) prawa nabyte na podstawie działalności osoby ubezpieczonej jako pracownik najemny lub osoba pracująca na własny rachunek;

(ii) prawa nabyte na podstawie otrzymywanych przez osobę ubezpieczoną świadczeń emerytalnych lub rentowych;

(iii) prawa nabyte na podstawie miejsca zamieszkania osoby ubezpieczonej;

(b) w przypadku praw pochodnych nabytych na tej samej podstawie pierwszeństwo ustala się przez odniesienie do miejsca zamieszkania członka rodziny jako do kryterium pomocniczego;

(c) w przypadku gdy nie można ustalić pierwszeństwa na podstawie powyższych kryteriów, jako ostateczne kryterium stosuje się najdłuższy okres ubezpieczenia osoby ubezpieczonej w krajowym systemie emerytalnym.”;

16. skreśla się art. 34;

17. po art. 35 dodaje się rozdział w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 1a

Świadczenia z tytułu opieki długoterminowej

Artykuł 35a

Przepisy ogólne

1. Nie naruszając szczegółowych przepisów niniejszego rozdziału, do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej stosuje się odpowiednio art. 17–32.

2. Komisja Administracyjna opracowuje szczegółowy wykaz świadczeń z tytułu opieki długoterminowej, które spełniają kryteria określone w art. 1 lit. vb) niniejszego rozporządzenia, określając, które z nich są świadczeniami rzeczowymi, a które – świadczeniami pieniężnymi.

3. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą przyznać świadczenia pieniężne z tytułu opieki długoterminowej zgodnie z innymi rozdziałami tytułu III, jeżeli świadczenie oraz szczególne warunki, jakim ono podlega, jest wymienione w załączniku XII oraz pod warunkiem, że wynik takiej koordynacji świadczeń jest co najmniej tak korzystny dla beneficjentów, jak w przypadku koordynacji w ramach niniejszego rozdziału.

Artykuł 35b

Zbieg świadczeń z tytułu opieki długoterminowej

1. W przypadku gdy osoba pobierająca świadczenia pieniężne z tytułu opieki długoterminowej przyznane na podstawie ustawodawstwa właściwego państwa członkowskiego otrzymuje, w tym samym czasie i na podstawie niniejszego rozdziału, świadczenia rzeczowe z tytułu opieki długoterminowej od instytucji miejsca zamieszkania lub pobytu w innym państwie członkowskim, a instytucja pierwszego państwa członkowskiego jest także zobowiązana do zwrotu kosztów tych świadczeń rzeczowych na podstawie art. 35c, zastosowanie mają ogólne przepisy dotyczące zapobiegania zbiegowi świadczeń określone w art. 10, z następującym wyjątkiem: kwota świadczenia pieniężnego zostaje obniżona o podlegającą zwrotowi kwotę świadczenia rzeczowego, którą instytucja pierwszego państwa członkowskiego jest zobowiązana zwrócić zgodnie z art. 35c.

2. Co najmniej dwa państwa członkowskie lub ich właściwe organy mogą ustalić inne środki lub środki uzupełniające, które nie są mniej korzystne dla zainteresowanych niż zasady określone w ust. 1.

Artykuł 35c

Zwroty między instytucjami

1. Art. 35 stosuje się odpowiednio do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej.

2. Jeżeli ustawodawstwo państwa członkowskiego, w którym mieści się instytucja właściwa na podstawie niniejszego rozdziału, nie przewiduje świadczeń rzeczowych z tytułu opieki długoterminowej, instytucję, która jest lub byłaby właściwa w tym państwie członkowskim, na podstawie rozdziału 1, dla zwrotu świadczeń rzeczowych udzielonych w innym państwie członkowskim, uznaje się za właściwą również na podstawie rozdziału 1a.”;

18. w art. 50 ust. 2 słowa „art. 52 ust. 1 lit. a) lub b)” zastępuje się słowami „art. 52 ust. 1 lit. b)”;

19. art. 61 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 61

**Zasady szczególne w odniesieniu do sumowania okresów ubezpieczenia,
zatrudnienia lub pracy na własny rachunek**

1. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 65 ust. 2, art. 6 może być stosowany pod warunkiem, że zainteresowany przebył ostatnio co najmniej trzymiesięczny okres ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek zgodnie z ustawodawstwem, na podstawie którego ubiega się on o świadczenia.

2. Osoba bezrobotna, która nie spełnia warunków sumowania okresów zgodnie z ust. 1, ponieważ całkowita długość jej ostatnio przebytych okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek w tym państwie członkowskim nie przekracza trzech miesięcy, ma prawo do świadczeń dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego, w którym przebyła ostatnio takie okresy, zgodnie z warunkami i ograniczeniami określonymi w art. 64a.”;

20. w art. 64 wprowadza się następujące zmiany:

(a) w ust. 1 lit. c) słowo „trzech” zastępuje się słowem „sześciu”, a zdanie „Termin trzech miesięcy może być przedłużony przez właściwe urzędy lub instytucje maksymalnie do sześciu miesięcy” zastępuje się zdaniem „Termin sześciu miesięcy może być przedłużony przez właściwe urzędy lub instytucje do końca okresu uprawnienia zainteresowanego do świadczeń”;

(b) w ust. 3 słowo „trzy miesiące” zastępuje się słowem „sześć miesięcy”, a słowa „maksymalnie do sześciu miesięcy” zastępuje się słowami „do końca okresu uprawnienia zainteresowanego do świadczeń.”;

21. po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Artykuł 64a

**Zasady szczególne w odniesieniu do bezrobotnych udających się do innego
państwa członkowskiego, którzy nie spełniają warunków określonych w
art. 61 ust. 1 i art. 64**

W sytuacjach, o których mowa w art. 61 ust. 2, dla udzielania świadczeń dla bezrobotnych staje się właściwe państwo członkowskie, którego ustawodawstwu bezrobotny podlegał wcześniej. Świadczenia te są udzielane na koszt instytucji właściwej przez okres wyznaczony w art. 64 ust. 1 lit. c), pod warunkiem że bezrobotny pozostaje do dyspozycji służb zatrudnienia państwa członkowskiego ostatniego ubezpieczenia oraz spełnia warunki określone na podstawie ustawodawstwa tego państwa członkowskiego. Art. 64 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.”;

22. art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 65

**Bezrobotni, którzy zamieszkiwali w państwie członkowskim innym niż państwo
właściwe**

1. Bezrobotny, który w okresie swojej ostatniej działalności jako pracownik najemny lub osoba pracująca na własny rachunek miał miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim niż właściwe państwo członkowskie, pozostaje do dyspozycji służb zatrudnienia właściwego państwa członkowskiego. Korzysta on ze świadczeń zgodnie z ustawodawstwem właściwego państwa członkowskiego, tak jak gdyby zamieszkiwał na terytorium tego państwa. Świadczenia te udzielane są przez instytucję właściwego państwa członkowskiego.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 całkowicie bezrobotny, który w okresie ostatniej działalności jako pracownik najemny lub osoba pracująca na własny rachunek miał miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim niż właściwe państwo członkowskie i który nie przebył co najmniej dwunastomiesięcznego okresu ubezpieczenia wyłącznie na podstawie ustawodawstwa właściwego państwa członkowskiego, pozostaje do dyspozycji służb zatrudnienia państwa członkowskiego miejsca zamieszkania. Korzysta on ze świadczeń zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, tak jak gdyby przebył wszystkie okresy ubezpieczenia na podstawie ustawodawstwa tego państwa członkowskiego. Świadczenia te udzielane są przez instytucję państwa członkowskiego miejsca zamieszkania. Jeżeli natomiast całkowicie bezrobotny, o którym mowa w niniejszym ustępie, byłby uprawniony do zasiłku dla bezrobotnych wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa państwa właściwego, o ile by w nim przebywał, mógłby on ewentualnie wybrać zgłoszenie się do służb zatrudnienia w tym państwie członkowskim i otrzymywanie świadczeń zgodnie z ustawodawstwem tego państwa, tak jakby miał w nim miejsce zamieszkania.

3. Jeżeli całkowicie bezrobotny, o którym mowa w ust. 1 lub 2, nie chce oddać się do dyspozycji lub pozostawać do dyspozycji służb zatrudnienia właściwego państwa członkowskiego po zarejestrowaniu się w tych służbach i pragnie poszukiwać pracy w państwie członkowskim miejsca zamieszkania lub w państwie ostatniej działalności, wówczas stosuje się odpowiednio art. 64 z wyjątkiem art. 64 ust. 1 lit. a). Właściwa instytucja może przedłużyć okres, o którym mowa w art. 64 ust. 1 lit. c) zdanie pierwsze, do końca okresu uprawnienia do świadczeń.

4. Całkowicie bezrobotny, o którym mowa w niniejszym artykule, może, oprócz oddania się do dyspozycji służb zatrudnienia właściwego państwa członkowskiego, zgłosić się również do służb zatrudnienia drugiego państwa członkowskiego.

5. Ust. 2–4 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do osób, które są bezrobotne częściowo lub w pewnych odstępach czasu.”;

23. po art. 68a dodaje się, co następuje:

„Artykuł 68b

Przepisy szczególne dotyczące pieniężnych świadczeń rodzinnych mających na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dziecka

1. Pieniężnych świadczeń rodzinnych mających na celu zastąpienie dochodu podczas okresów przeznaczonych na wychowywanie dzieci, które są wymienione w załączniku XIII część 1, udziela się wyłącznie zainteresowanemu zgodnie z ustawodawstwem właściwego państwa członkowskiego; członkom jego rodziny nie

przysługuje pochodne prawo do takich świadczeń. Do takich świadczeń nie ma zastosowania art. 68a niniejszego rozporządzenia, a instytucja właściwa nie jest zobowiązana uwzględnić wniosku złożonego na podstawie art. 60 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego przez drugiego rodzica, osobę traktowaną jak rodzic lub instytucję występującą jako opiekun dziecka lub dzieci.

2. W drodze odstępstwa od art. 68 ust. 2, w przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń na podstawie kolidujących ustawodawstw państwo członkowskie może przyznać świadczenie rodzinne, o którym mowa w ust. 1, w całości, niezależnie od kwoty przewidzianej przez pierwsze ustawodawstwo. Państwa członkowskie, które postanowią stosować takie odstępstwo, są wymienione w załączniku XIII część 2 wraz z odniesieniem do świadczeń rodzinnych, do których odnosi się wspomniane odstępstwo.”;

24. po art. 75, w tytule V PRZEPISY PRZEJŚCIOWE dodaje się art. 75a w brzmieniu:

„Artykuł 75a

Obowiązki właściwych organów

1. Właściwe władze zapewniają, aby ich instytucje były poinformowane o wszystkich przepisach legislacyjnych lub innych, w tym o decyzjach Komisji Administracyjnej, oraz, aby je stosowały, w dziedzinach objętych niniejszym rozporządzeniem i rozporządzeniem wykonawczym oraz zgodnie z warunkami określonymi w tych rozporządzeniach.

2. W celu zapewnienia prawidłowego ustalenia mającego zastosowanie ustawodawstwa właściwe organy wspierają współpracę między instytucjami i inspektoratami pracy w ich państwach członkowskich.”;

25. po art. 76 dodaje się art. 76a w brzmieniu:

„Artykuł 76a

Uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych określających procedurę, którą należy stosować w celu zapewnienia jednolitych warunków stosowania art. 12 i 13 niniejszego rozporządzenia. W aktach tych ustanawia się standardową procedurę, w tym terminy

- wydawania dokumentu przenośnego poświadczającego ustawodawstwo w dziedzinie zabezpieczenia społecznego mające zastosowanie do posiadacza oraz format i treść tego dokumentu,
- określania sytuacji, w których dokument musi być wydany,
- ustalania kwestii, które należy sprawdzić przed wydaniem dokumentu,
- oraz wycofania dokumentu w przypadku zakwestionowania jego rzetelności i ważności przez właściwą instytucję państwa członkowskiego zatrudnienia.

2. Powyższe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011⁴⁷.
3. Komisja jest wspierana przez Komisję Administracyjną, która jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.”;

26. dodaje się art. 87b w brzmieniu:

„Artykuł 87b

Przepisy przejściowe dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) xxxx⁴⁸

1. Rozporządzenie (UE) xxxx nie daje podstawy nabycia jakichkolwiek praw w okresie poprzedzającym datę rozpoczęcia jego stosowania.
2. Każdy okres ubezpieczenia, jak również, w stosownych przypadkach, każdy okres zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania, przebyty zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego przed [data rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (UE) xxxx] w tym państwie członkowskim jest uwzględniany dla celów ustalenia praw nabytych na podstawie niniejszego rozporządzenia.
3. Z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 prawo nabywa się na podstawie rozporządzenia (UE) xxxx, nawet jeżeli odnosi się ono do zdarzenia zaistniałego przed datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia w danym państwie członkowskim.
4. Art. 61, 64 i 65 niniejszego rozporządzenia obowiązujące przed [data rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (UE) xxxx] stosuje się nadal do świadczeń dla bezrobotnych przyznanych osobom, które stały się bezrobotne przed tą datą.”;

27. art. 88 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 88

Przekazanie uprawnienia do aktualizacji załączników

Komisja Europejska jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 88a w celu dokonania, na wniosek Komisji Administracyjnej, okresowej zmiany załączników do niniejszego rozporządzenia i do rozporządzenia wykonawczego.

Artykuł 88a

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

---

⁴⁷ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13–18.

⁴⁸ [To be inserted].

2. Uprawnienia, o których mowa w art. 88, przekazuje się Komisji na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie rozporządzenia (UE) xxxx].
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 88, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja Europejska przekazuje go jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 88 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;
28. załączniki I, II, III, IV, X i XI zmienia się zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
29. załączniki XII i XIII dodaje się zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

W rozporządzeniu (WE) nr 987/2009 wprowadza się następujące zmiany:

1. po motywie 18 dodaje się motyw w brzmieniu:

„(18a) Niezbędne są pewne szczegółowe przepisy i procedury w odniesieniu do zwrotu kosztów świadczeń poniesionych przez państwo członkowskie miejsca zamieszkania, jeżeli zainteresowani są ubezpieczeni w innym państwie członkowskim. Państwa członkowskie, które wymagają zwrotu na podstawie stałych wydatków, powinny przekazywać średnie koszty roczne na osobę w określonym terminie w celu umożliwienia jak najszybszego zwrotu kosztów. Jeżeli państwo członkowskie nie jest w stanie dokonać w terminie powiadomienia dotyczącego średniego kosztu rocznego na osobę na każdą grupę wiekową w odniesieniu do danego roku referencyjnego, konieczne jest zapewnienie innego rozwiązania, w którym państwo to mogłoby przedstawić należności za ten rok w oparciu o średnie koszty roczne opublikowane uprzednio w *Dzienniku Urzędowym*. Koszty świadczeń rzeczowych zwracane na podstawie kwot zryczałtowanych powinny być jak najbardziej zbliżone do rzeczywistych wydatków; odstępstwo od obowiązku

powiadomienia powinno zatem zostać zatwierdzone przez Komisję Administracyjną i nie powinno zostać przyznane w kolejnym roku.”;

2. motyw 19 otrzymuje brzmienie:

„(19) Procedury stosowane między instytucjami w celu wzajemnej pomocy w odzyskiwaniu należności z tytułu zabezpieczeń społecznych należy usprawnić tak, aby zapewnić skuteczniejsze odzyskiwanie należności i sprawne funkcjonowanie systemów zabezpieczenia społecznego. Skuteczne odzyskiwanie należności jest również sposobem przeciwdziałania nadużyciom i oszustwom oraz ich zwalczania, a także sposobem zapewnienia stabilności systemów zabezpieczeń społecznych. Wymaga to przyjęcia nowych procedur w oparciu o niektóre przepisy dyrektywy Rady 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń⁴⁹, zwłaszcza wprowadzenia jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję oraz standardowych procedur składania wniosków o wzajemną pomoc lub powiadamiania o tytułach wykonawczych i środkach dotyczących należności z zakresu zabezpieczenia społecznego.”;

3. po motywie 24 dodaje się motywy w brzmieniu:

„(25) Komisja Administracyjna przyjęła decyzję nr H5 z dnia 18 marca 2010 r. dotyczącą współpracy w zwalczaniu nadużyć finansowych i błędów w ramach rozporządzenia Rady (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego⁵⁰, w której podkreślono, że działania zwalczające nadużycia i błędy są elementem właściwego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 oraz niniejszego rozporządzenia. W interesie pewności prawa niniejsze rozporządzenie powinno zatem zawierać wyraźną podstawę prawną umożliwiającą właściwym instytucjom wymianę danych osobowych z właściwymi organami w państwie członkowskim miejsca pobytu lub zamieszkania w odniesieniu do osób, których prawa i obowiązki wynikające z rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i niniejszego rozporządzenia zostały już ustanowione, w celu wykrycia nadużyć i błędów w ramach trwającego już prawidłowego wykonywania wspomnianych rozporządzeń. Należy również określić okoliczności, w których dane osobowe mogą być przetwarzane do celów innych niż związanych z zabezpieczeniem społecznym, w tym w celu monitorowania zgodności ze zobowiązaniami prawnymi na szczeblu unijnym lub krajowym w dziedzinie pracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, imigracji i prawa podatkowego.

(26) W celu ochrony praw zainteresowanych państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wnioski o udzielenie informacji i odpowiedzi na nie były niezbędne i proporcjonalne do celów właściwego wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i niniejszego rozporządzenia, zgodnie z europejskimi przepisami w dziedzinie ochrony danych osobowych. W wyniku wymiany danych nie powinno być możliwe automatyczne wycofanie uprawnienia do świadczenia, a każda decyzja podjęta na podstawie takiej wymiany powinna być zgodna z podstawowymi prawami i

---

49 Dz.U. L 84 z 31.3.2010, s. 1.

50 Dz.U. 2010/C 149/05.

wolnościami zainteresowanego – decyzja ta musi opierać się na wystarczających dowodach i podlegać rzetelnemu postępowaniu odwoławczemu.”;

4. w art. 1 ust. 2 po lit. e) dodaje się literę w brzmieniu:

„ea) »nadużycie« oznacza wszelkie sprzeczne z prawem państwa członkowskiego umyślne działanie lub zaniechanie podjęcia działania w celu uzyskania świadczeń z zabezpieczenia społecznego lub w celu uniknięcia opłacania składek na ubezpieczenie społeczne;”;

5. w art. 2 po ust. 4 dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. W przypadku gdy prawa lub obowiązki osoby, do której mają zastosowanie rozporządzenia podstawowe i wykonawcze, zostały już określone, instytucja właściwa może zażądać od instytucji w państwie członkowskim miejsca zamieszkania lub pobytu przekazania danych osobowych tej osoby. Wniosek o udzielenie informacji i odpowiedź na taki wniosek dotyczą informacji, które pozwalają właściwemu państwu członkowskiemu na stwierdzenie ewentualnych nieścisłości w danych, zgodnie z którymi wydano dokument lub decyzję określające prawa i obowiązki osoby wynikające z rozporządzenia podstawowego lub rozporządzenia wykonawczego. Wniosek o udzielenie informacji może zostać złożony, nawet jeśli nie ma żadnych wątpliwości co do ważności lub rzetelności informacji zawartych w dokumentach lub informacji, na podstawie których wydano decyzję w danej sprawie. Wniosek o udzielenie informacji i odpowiedź na wniosek muszą być konieczne i proporcjonalne.

6. Komisja Administracyjna opracowuje szczegółowy wykaz rodzajów wniosków o przekazanie informacji i odpowiedzi, które mogą być przekazane na podstawie ust. 5, a Komisja Europejska informuje w dostatecznym stopniu o istnieniu takiego wykazu. Dozwolone są jedynie te wnioski o udzielenie informacji i te odpowiedzi, które wymieniono w wykazie.

7. Przekazywanie wniosków i odpowiedzi muszą spełniać wymogi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)⁵¹, jak również wymogi przewidziane w art. 77 rozporządzenia podstawowego.”;

6. w art. 3 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Gromadząc, przekazując lub przetwarzając dane osobowe zgodnie ze swoim ustawodawstwem do celów stosowania rozporządzenia podstawowego, państwa członkowskie zapewniają, aby zainteresowani mogli w pełni wykonywać swoje prawa w odniesieniu do ochrony danych osobowych, zgodnie z przepisami unijnymi dotyczącymi ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, w szczególności prawa do dostępu do danych, do ich sprostowania oraz do sprzeciwu wobec ich przetwarzania, oraz aby byli w pełni poinformowani o zabezpieczeniach dotyczących zautomatyzowanego podejmowania indywidualnych decyzji. Osoba, której dane dotyczą, musi mieć możliwość skorzystania z prawa dostępu do swoich danych osobowych

---

51

[To be inserted].

przetwarzanych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie tylko przez zwrócenie się do organu będącego w posiadaniu danych, ale także do właściwej instytucji swojego miejsca zamieszkania.”;

7. w art. 5 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Wydane przez instytucję państwa członkowskiego dokumenty stanowiące poświadczenie sytuacji danej osoby do celów stosowania rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego oraz dowody potwierdzające, na podstawie których dokumenty te zostały wydane, są akceptowane przez instytucje pozostałych państw członkowskich dopóki, dopóty nie zostaną wycofane lub uznane za nieważne przez państwo członkowskie, w którym zostały wydane. Dokumenty takie są ważne, pod warunkiem że wypełniono wszystkie sekcje określone jako obowiązkowe.

2. W razie pojawienia się wątpliwości co do ważności dokumentu lub rzetelności przedstawienia okoliczności, na których opiera się ten dokument, instytucja państwa członkowskiego, która otrzymuje dokument, zwraca się do instytucji, która go wydała, o niezbędne wyjaśnienia oraz, w stosownych przypadkach, o wycofanie tego dokumentu.

a) W przypadku otrzymania takiego wniosku instytucja wydająca dokument ponownie rozpatruje podstawy jego wydania i, w stosownych przypadkach, wycofuje go lub koryguje w terminie 25 dni roboczych od otrzymania wniosku. W przypadku wykrycia przypadku niepodważalnego oszustwa popełnionego przez osobę występującą o taki dokument instytucja wydająca niezwłocznie wycofuje go lub koryguje z mocą wsteczną.

b) Jeśli po ponownym rozpatrzeniu podstawy wydania dokumentu instytucja wydająca nie jest w stanie wykryć błędu, przesyła instytucji występującej wszelkie dowody potwierdzające w terminie 25 dni roboczych od otrzymania wniosku. W nagłych przypadkach, jeżeli przyczyny pilności zostały wyraźnie wskazane we wniosku, powyższe należy uczynić w terminie dwóch dni roboczych od daty otrzymania wniosku, nawet jeśli instytucja wydająca nie zakończyła rozpatrywania sprawy zgodnie z lit. a) powyżej.

c) Jeśli po otrzymaniu dowodów potwierdzających instytucja występująca nadal ma wątpliwości co do ważności dokumentu, rzetelności przedstawienia okoliczności, na których opierają się informacje zawarte w tym dokumencie, lub co do prawidłowości informacji, na podstawie których wydano dokument, może ona przedstawić dowody w tym zakresie i złożyć nowy wniosek o wyjaśnienia oraz, w stosownych przypadkach, o wycofanie tego dokumentu przez instytucję wydającą zgodnie z procedurą i terminami określonymi powyżej.”;

8. w art. 14 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do celów stosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego »osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie tam prowadzi swoją działalność, a która jest oddelegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego w

rozumieniu dyrektywy 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług⁵², lub wysłana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego», oznacza także osobę zatrudnioną w celu oddelegowania jej do innego państwa członkowskiego, pod warunkiem że osoba ta bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia podlega już ustawodawstwu wysyłającego państwa członkowskiego zgodnie z tytułem II rozporządzenia podstawowego.”;

b) ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Do celów stosowania tytułu II rozporządzenia podstawowego »siedziba lub miejsce wykonywania działalności« odnosi się do siedziby lub miejsca prowadzenia działalności, w którym podejmowane są zasadnicze decyzje dotyczące przedsiębiorstwa i sprawowane są funkcje jego administracji centralnej, pod warunkiem że przedsiębiorstwo prowadzi znaczną część działalności w tym państwie członkowskim. W przeciwnym wypadku za państwo, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności, uznaje się państwo członkowskie, w którym znajduje się ośrodek interesów przedsiębiorstwa ustalony zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 9 i 10.”;

c) po ust. 11 dodaje się nowy ust. 12:

„12. Jeżeli osoba mająca miejsce zamieszkania poza terytorium Unii wykonuje swoją działalność jako pracownik najemny lub osoba pracująca na własny rachunek w co najmniej dwóch państwach członkowskich oraz jeżeli osoba ta, na podstawie ustawodawstwa krajowego jednego z tych państw członkowskich, podlega ustawodawstwu tego państwa, przepisy rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego w sprawie ustalania mającego zastosowanie ustawodawstwa stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem że za miejsce zamieszkania uznaje się państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy lub ośrodek interesów życiowych pracodawcy.”;

9. art. 15 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób objętych przepisami art. 11 ust. 3 lit. d) i art. 11 ust. 5 rozporządzenia podstawowego.”;

10. w art. 16 ust. 1, 2, 3 i 5 otrzymują brzmienie:

„1. Osoba, która wykonuje pracę w co najmniej dwóch państwach członkowskich, lub jej pracodawca informują o tym fakcie instytucję wyznaczoną przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym osoba ta ma miejsce zamieszkania.

2. Wyznaczona instytucja miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Instytucja ta informuje o swoim ustaleniu wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca lub w którym swoją siedzibę ma pracodawca.

3. Jeżeli instytucja ta uzna, że zastosowanie ma ustawodawstwo innego państwa członkowskiego, ustalenie to jest tymczasowe, a instytucja ta niezwłocznie przekazuje je instytucji państwa członkowskiego, którą uznaje ona za właściwą dla podjęcia tej tymczasowej decyzji. Decyzja staje się ostateczna w terminie dwóch miesięcy od momentu, w którym instytucja wyznaczona przez właściwe organy danego państwa członkowskiego została o niej poinformowana, chyba że ta ostatnia instytucja powiadomi pierwszą instytucję i zainteresowanych, że nie może jeszcze zaakceptować tymczasowego ustalenia lub że ma ona odmienne zdanie.

5. Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego lub jego pracodawcę.”;

11. po art. 19 ust. 2 dodaje się ustępy w brzmieniu:

„3. Jeżeli instytucja jest proszona o wydanie poświadczenia, o którym mowa powyżej, należy przeprowadzić odpowiednią ocenę istotnych faktów i zagwarantować, że informacje, na podstawie których wydano poświadczenie, są prawidłowe.

4. Na potrzeby wykonywania kompetencji ustawodawczych na szczeblu krajowym lub unijnym istotne informacje dotyczące praw i obowiązków zainteresowanych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego są wymieniane bezpośrednio między właściwymi instytucjami i inspektoratami pracy, organami imigracyjnymi lub podatkowymi zainteresowanych państw; wymiana ta może obejmować przetwarzanie danych osobowych do celów innych niż wykonywanie lub egzekwowanie praw i obowiązków wynikających z rozporządzenia podstawowego i niniejszego rozporządzenia, w szczególności w celu zapewnienia zgodności z istotnymi zobowiązaniami prawnymi w dziedzinie pracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, imigracji i prawa podatkowego. Dalsze szczegóły zostaną określone w decyzji Komisji Administracyjnej.

5. Właściwe organy są zobowiązane do przedstawiania zainteresowanym konkretnych i odpowiednich informacji dotyczących przetwarzania ich danych osobowych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych)⁵³ oraz na podstawie art. 77 rozporządzenia podstawowego, a także do spełniania wymogów art. 3 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.”;

12. po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:

„Artykuł 20a

Uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych określających procedurę, którą należy stosować w celu zapewnienia jednolitych warunków stosowania art. 12 i 13 rozporządzenia podstawowego. W aktach tych ustanawia się standardową procedurę, w tym terminy:

53

[To be inserted].

- wydawania dokumentu przenośnego poświadczającego ustawodawstwo w dziedzinie zabezpieczenia społecznego mające zastosowanie do posiadacza oraz format i treść tego dokumentu,
- określania sytuacji, w których dokument musi być wydany,
- ustalania kwestii, które należy sprawdzić przed wydaniem dokumentu,
- oraz wycofania dokumentu w przypadku zakwestionowania jego rzetelności i ważności przez właściwą instytucję państwa członkowskiego zatrudnienia.

2. Powyższe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011⁵⁴.

3. Komisja jest wspierana przez Komisję Administracyjną, która jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.”;

13. w tytule III tytuł rozdziału 1 otrzymuje brzmienie:

„Świadczenia z tytułu choroby, macierzyństwa i równoważne świadczenia dla ojca oraz świadczenia z tytułu opieki długoterminowej”;

14. na końcu art. 23 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Niniejszy przepis ma zastosowanie odpowiednio do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej.”;

15. w art. 24 ust. 3 słowa „oraz 26” zastępuje się słowami „26 i 35a”;

16. w art. 28 ust. 1, po słowach „zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia podstawowego” dodaje się słowa „i art. 35a tego rozporządzenia”;

17. w art. 31 wprowadza się następujące zmiany:

(c) tytuł artykułu otrzymuje brzmienie:

„Stosowanie art. 35b rozporządzenia podstawowego”;

(d) w ust. 1 słowa „art. 34” zastępuje się słowami „art. 35b”;

(e) w ust. 2 słowa „art. 34 ust. 2” zastępuje się słowami „art. 35a ust. 2”;

18. w art. 32 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Niniejszy artykuł ma zastosowanie odpowiednio do świadczeń z tytułu opieki długoterminowej.”;

19. w art. 43 ust. 3 skreśla się akapit drugi;

20. w art. 55 ust. 4 akapit trzeci skreśla się słowa „Na wniosek instytucji właściwej”;

54

Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13–18.

21. w art. 55 ust. 7 słowa „art. 65a ust. 3” zastępuje się słowami „art. 64a i art. 65a ust. 3”;
22. po art. 55 dodaje się art. 55a w brzmieniu:

„Artykuł 55a

Obowiązki służb zatrudnienia państwa członkowskiego ostatniego ubezpieczenia

W sytuacji, o której mowa w art. 61 ust. 2 rozporządzenia podstawowego, instytucja państwa członkowskiego ostatniego ubezpieczenia niezwłocznie przesyła instytucji właściwej państwa członkowskiego ostatniego ubezpieczenia dokument zawierający następujące informacje: dzień, w którym zainteresowany stał się bezrobotny, okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek przebyte na podstawie ustawodawstwa danego państwa, istotne okoliczności bezrobocia, które mogą wpłynąć na uprawnienie do świadczeń, datę rejestracji jako osoba bezrobotna oraz adres zainteresowanego.”;

23. w art. 56 wprowadza się następujące zmiany:
- (a) w ust. 1 słowa „art. 65 ust. 2” zastępuje się słowami „art. 65 ust. 4”;
  - (b) skreśla się ust. 3;
24. w tytule IV tytuł rozdziału 1 otrzymuje brzmienie:

„ROZDZIAŁ I

Zwrot kosztów świadczeń zgodnie z art. 35, 35c i 41 rozporządzenia podstawowego”

25. w art. 64 ust. 1 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „ - wskaźnik (i = 1, 2, 3 i 4) oznacza cztery grupy wiekowe użyte do obliczenia kwot zryczałtowanych:
- i = 1: osoby w wieku poniżej 65 lat,
  - i = 2: osoby w wieku 65–74 lat,
  - i = 3: osoby w wieku 75–84 lat,
  - i = 4: osoby w wieku 85 lat i starsze,”;
26. art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 65

Powiadamianie o średnich kosztach rocznych

1. Informacja o średnim koszcie rocznym na osobę w każdej grupie wiekowej w danym roku jest przekazywana Komisji Obrachunkowej najpóźniej do końca drugiego roku następującego po danym roku.

2. Średnie koszty roczne przekazane zgodnie z ust. 1 zostają opublikowane każdego roku, po zatwierdzeniu przez Komisję Administracyjną, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

3. Jeżeli państwo członkowskie nie jest w stanie powiadomić o średnich kosztach za dany rok w terminie, o którym mowa w ust. 1, w tym samym terminie występuje do Komisji Administracyjnej i Komisji Obrachunkowej o zgodę na wykorzystanie średnich kosztów rocznych dotyczących tego państwa członkowskiego opublikowanych w *Dzienniku Urzędowym* w odniesieniu do roku poprzedzającego rok, w którym nie dokonano jeszcze powiadomienia o średnich kosztach. Występując o to zezwolenie, państwo członkowskie jest zobowiązane do przedstawienia powodów, dla których nie jest w stanie powiadomić o rocznych średnich kosztach za dany rok. Jeżeli Komisja Administracyjna, uwzględniając opinię Komisji Obrachunkowej, zatwierdzi wniosek państwa członkowskiego, wspomniane roczne średnie koszty zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

4. Zgody na odstępstwo, o którym mowa w ust. 3, nie udziela się w kolejnych latach.”;

27. skreśla się art. 70;

28. art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 73

**Rozliczanie nienależnie udzielonych świadczeń lub nienależnie opłaconych
składek w przypadku tymczasowego przyznania świadczeń lub zmiany z
mocą wsteczną mającego zastosowanie ustawodawstwa**

1. W przypadku zmiany z mocą wsteczną mającego zastosowanie ustawodawstwa, np. w sytuacjach, o których mowa w art. 6 ust. 4 i 5 rozporządzenia wykonawczego, najpóźniej trzy miesiące po określeniu mającego zastosowanie ustawodawstwa lub instytucji odpowiedzialnej za wypłacanie świadczeń, instytucja, która wypłaciła nienależne świadczenia pieniężne, sporządza zestawienie wypłaconych kwot i przesyła je instytucji uznanej za właściwą do celów ich zwrotu.

To samo odnosi się do świadczeń rzeczowych, które zwracane są przez instytucję uznaną za właściwą zgodnie z przepisami tytułu IV rozporządzenia wykonawczego.

2. Instytucja uznana za właściwą w zakresie wypłacania świadczeń pieniężnych potrąca kwotę do zwrotu instytucji, która nie była właściwa lub była właściwa tymczasowo, z zaległych kwot z tytułu odnośnych świadczeń należnych zainteresowanemu i niezwłocznie przekazuje potrąconą kwotę instytucji, która wypłacała tymczasowo świadczenia pieniężne.

Jeżeli kwota nienależnie wypłaconych świadczeń jest wyższa od kwot zaległych do zapłaty przez instytucję uznaną za właściwą lub jeżeli brak jest kwot zaległych, instytucja uznana za właściwą potrąca tę kwotę z bieżących płatności na warunkach i w granicach przewidzianych dla takiej procedury wyrównawczej w stosowanym przez nią ustawodawstwie i niezwłocznie przekazuje tę kwotę instytucji, która nienależnie wypłaciła świadczenia pieniężne, do celów ich zwrotu.

3. Instytucja, która nienależnie otrzymała składki od osoby prawnej lub fizycznej, zwraca odnośne kwoty osobom, które je zapłaciły, dopiero po otrzymaniu od instytucji uznanej za właściwą potwierdzenia w odniesieniu do należnych jej od zainteresowanego kwot.

Na wniosek instytucji uznanej za właściwą, złożony najpóźniej w terminie trzech miesięcy po określeniu mającego zastosowanie ustawodawstwa, instytucja, która nienależnie otrzymywała składki, przekazuje je instytucji uznanej za właściwą w odniesieniu do tego samego okresu w celu ustalenia sytuacji w zakresie składek należnych jej od osoby prawnej lub fizycznej. Przekazane składki uznaje się z mocą wsteczną za wpłacone na rzecz instytucji uznanej za właściwą.

Jeżeli kwota nienależnie opłaconych składek jest wyższa niż kwota należna instytucji uznanej za właściwą od osoby prawnej lub fizycznej, instytucja, która nienależnie otrzymywała składki, zwraca nadpłaconą kwotę zainteresowanej osobie prawnej lub fizycznej.

4. Istnienie terminów na podstawie ustawodawstwa krajowego nie stanowi ważnej podstawy odmowy rozliczania należności między instytucjami na podstawie niniejszego artykułu.

5. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do należności starszych niż 60-miesięczne w momencie wszczęcia procedury zgodnie z art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.”;

29. po art. 75 ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Informacje wymieniane zgodnie z niniejszą sekcją mogą być stosowane do celów ustalania, egzekwowania i stosowania środków zapobiegawczych w odniesieniu do należności, a ponadto mogą być wykorzystywane do celów ustalania i egzekwowania podatków i cel objętych art. 2 dyrektywy 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, cel i innych obciążeń⁵⁵. W przypadku gdy zwrot składek na ubezpieczenie społeczne dotyczy osoby, która zamieszkuje lub przebywa w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie, z którego ma pochodzić zwrot, może poinformować państwo członkowskie miejsca zamieszkania lub pobytu o przewidywanym zwrocie bez uprzedniego wniosku.”;

30. w art. 76 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Ust. 3 nie można w żadnym wypadku interpretować jako umożliwiającego stronie wezwanej państwa członkowskiego odmowę udzielenia informacji z tego tylko względu, że informacje te znajdują się w posiadaniu banku, innej instytucji finansowej, przedstawiciela lub pełnomocnika lub powiernika czy też dlatego, że dotyczą one udziałów własnościowych w danym podmiocie.”;

31. w art. 77 wprowadza się następujące zmiany:

---

55 Dz.U. L 84 z 31.3. 2010, s. 4.

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wnioskowi o powiadomienie towarzyszy standardowy formularz zawierający co najmniej następujące informacje:

a) nazwę/nazwisko, adres i inne dane istotne do celów zidentyfikowania adresata;

b) cel powiadomienia i termin, w którym powiadomienie powinno zostać dokonane;

c) opis załączonego dokumentu oraz charakter i kwotę odnośnej należności;

d) nazwę, adres i inne dane kontaktowe dotyczące:

(i) urzędu odpowiedzialnego w odniesieniu do załączonego dokumentu oraz, jeśli jest to inny urząd,

(ii) urzędu, w którym można uzyskać dalsze informacje dotyczące dokumentu będącego przedmiotem powiadomienia lub możliwości zaskarżenia obowiązku zapłaty.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 4–6 w brzmieniu:

„4. Strona występująca składa wniosek o powiadomienie na mocy niniejszego artykułu wyłącznie wtedy, gdy nie może dokonać powiadomienia zgodnie z przepisami regulującymi powiadomienie o odnośnym dokumencie w jej państwie członkowskim lub gdy takie powiadomienie spowodowałoby nieproporcjonalne trudności.

5. Strona wezwana czuwa nad tym, by powiadomienie w państwie członkowskim tej strony zostało przekazane zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i praktykami administracyjnymi obowiązującymi w państwie członkowskim tej strony.

6. Przepisy ust. 5 pozostają bez uszczerbku dla każdej innej formy powiadomienia przez organ państwa członkowskiego strony występującej zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie członkowskim.

Organ państwa członkowskiego strony występującej może powiadomić o wszelkich dokumentach bezpośrednio listem poleconym lub drogą elektroniczną daną osobę na terytorium innego państwa członkowskiego.”;

32. w art. 78 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na wniosek strony występującej strona wezwana odzyskuje należności objęte tytułem wykonawczym umożliwiającym egzekucję w państwie członkowskim strony występującej. Do wszystkich wniosków o odzyskanie należności załącza się jednolity tytuł wykonawczy umożliwiający egzekucję w państwie członkowskim strony wezwanej.”;

b) w ust. 2 skreśla się lit. b).

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zanim strona występująca wystąpi z wnioskiem o odzyskanie należności, zastosowanie mają właściwe procedury odzyskiwania należności dostępne w państwie członkowskim strony występującej, z wyjątkiem następujących sytuacji:

a) gdy jest oczywiste, że w państwie członkowskim strony występującej nie ma żadnych aktywów do odzyskania lub że takie procedury nie doprowadzą do spłaty całkowitej kwoty należności, a strona występująca posiada konkretne informacje wskazujące na to, że zainteresowany dysponuje aktywami w państwie członkowskim strony wezwanej;

b) gdy zastosowanie takich procedur w państwie członkowskim strony występującej spowodowałoby nieproporcjonalne trudności.”;

d) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Do wniosku o odzyskanie należności można załączyć inne dokumenty dotyczące należności wydane w państwie członkowskim strony występującej.”;

33. art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 79

Tytuł wykonawczy

1. Jednolity tytuł wykonawczy umożliwiający egzekucję w państwie członkowskim strony wezwanej odzwierciedla merytoryczną zawartość pierwotnego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję i stanowi jedyną podstawę środków odzyskiwania należności i środków zapobiegawczych przyjętych w państwie członkowskim strony wezwanej. Nie podlega on w tym państwie członkowskim żadnemu zatwierdzeniu, uzupełnieniu ani zastąpieniu.

2. Jednolity tytuł wykonawczy umożliwiający egzekucję zawiera:

a) nazwę lub imię i nazwisko, adres oraz wszelkie inne istotne informacje pozwalające zidentyfikować zainteresowaną osobę fizyczną lub prawną lub dotyczące strony trzeciej będącej w posiadaniu jej aktywów;

b) nazwę, adres oraz wszelkie inne istotne informacje dotyczące urzędu odpowiedzialnego za określenie wysokości należności oraz, jeżeli jest to inny urząd, dotyczące urzędu, w którym można uzyskać dalsze informacje dotyczące należności lub możliwości zaskarżenia obowiązku zapłaty;

c) informacje istotne do celów zidentyfikowania tytułu wykonawczego wydanego w państwie członkowskim strony występującej;

d) opis należności, w tym jej charakter, okres, którego dotyczy należność, wszelkie daty istotne dla procedury egzekucji, a także kwotę należności, w tym kwotę główną, odsetki, grzywny, kary administracyjne i wszystkie inne należne opłaty i koszty w walutach państw członkowskich strony występującej i strony wezwanej;

e) termin, w którym strona występująca lub strona wezwana powiadomiły adresata o wspomnianym tytule;

f) datę rozpoczęcia i długość okresu, w którym możliwa jest egzekucja według przepisów obowiązujących w państwie członkowskim strony występującej;

g) wszelkie inne istotne informacje.”;

34. w art. 80 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Pod warunkiem przestrzegania przepisów art. 85 ust. 1a cała kwota należności, która zostanie odzyskana przez stronę wezwaną, zostaje przez nią przekazana stronie występującej.”;

b) w ust. 2 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Od daty otrzymania wniosku o odzyskanie należności strona wezwana nalicza odsetki za zwłokę w płatności, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi obowiązującymi w państwie członkowskim strony wezwanej.”;

35. w art. 81 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli podczas procedury odzyskiwania należności strona zainteresowana kwestionuje należność, pierwotny tytuł wykonawczy umożliwiający egzekucję w państwie członkowskim strony wezwanej lub ważność powiadomienia dokonanego przez organ w państwie członkowskim strony występującej, wnosi ona skargę do właściwych organów państwa członkowskiego strony występującej zgodnie z przepisami ustawowymi obowiązującymi w tym państwie członkowskim. Strona występująca niezwłocznie powiadamia o wniesionej skardze stronę wezwaną. Strona zainteresowana może również poinformować stronę wezwaną o wniesionej skardze.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy kwestionowane są środki egzekucyjne zastosowane w państwie członkowskim strony wezwanej lub ważność powiadomienia dokonanego przez organ strony wezwanej, skarga zostaje wniesiona do właściwego organu tego państwa członkowskiego zgodnie z jego przepisami ustawowymi i wykonawczymi.”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Strona występująca bezzwłocznie informuje stronę wezwaną o wszelkich późniejszych zmianach wprowadzonych we wniosku o odzyskanie należności lub o wycofaniu wniosku, podając przyczyny zmiany lub wycofania.”;

d) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Jeżeli zmiana wniosku jest spowodowana decyzją odpowiedniego organu, o którym mowa w art. 81 ust. 1, strona występująca przekazuje tę decyzję wraz ze

zmienionym jednolitym tytułem wykonawczym umożliwiającym egzekucję w państwie członkowskim strony wezwanej. Strona wezwana kontynuuje wówczas odzyskiwanie należności na podstawie zmienionego tytułu wykonawczego.

Środki odzyskiwania należności lub środki zabezpieczające zastosowane wcześniej na podstawie pierwotnego jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję w państwie członkowskim strony wezwanej mogą być nadal stosowane na podstawie zmienionego tytułu wykonawczego, chyba że zmiana wniosku jest spowodowana nieważnością pierwotnego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję w państwie członkowskim strony występującej lub pierwotnego jednolitego tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję w państwie członkowskim strony wezwanej.

Art. 79 i 81 mają zastosowanie w odniesieniu do zmienionego tytułu wykonawczego.”;

36. art. 82 ust. 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) udzielania pomocy przewidzianej w art. 76–81 rozporządzenia wykonawczego, jeżeli pierwotny wniosek oparty na art. 76–78 rozporządzenia wykonawczego odnosi się do należności starszych niż pięć lat, licząc od terminu płatności należności w państwie członkowskim strony występującej do daty pierwotnego wniosku o udzielenie pomocy. Jeżeli jednak dana należność lub pierwotny instrument umożliwiający egzekucję w państwie członkowskim strony występującej są kwestionowane, za początek tego pięcioletniego okresu uznaje się moment stwierdzenia, że należność lub instrument umożliwiający odzyskanie należności nie mogą być dłużej kwestionowane.

Ponadto w przypadku gdy organy państwa członkowskiego strony występującej wyrażą zgodę na odroczenie płatności lub spłatę w ratach, ten pięcioletni okres liczony jest od momentu, gdy cały termin płatności dobiegł końca.

Niemniej jednak w tych przypadkach strona wezwana nie jest zobowiązana do udzielenia pomocy w odniesieniu do należności starszych niż dziesięć lat, licząc od terminu płatności należności w państwie członkowskim strony występującej.”;

37. art. 84 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 84

Środki zapobiegawcze

1. Na uzasadniony wniosek strony występującej strona wezwana stosuje środki zapobiegawcze, o ile zezwalają jej na to przepisy krajowe i o ile jest to zgodne z jej praktyką administracyjną, w celu zapewnienia odzyskania należności, w przypadku gdy należność lub tytuł wykonawczy umożliwiający egzekucję w państwie członkowskim strony występującej zostały zaskarżone w chwili składania wniosku lub w przypadku gdy należność nie jest jeszcze przedmiotem tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję w państwie członkowskim strony występującej, pod warunkiem że środki zapobiegawcze są również możliwe w podobnej sytuacji na mocy przepisów krajowych i praktyk administracyjnych państwa członkowskiego strony występującej.

Dokument umożliwiający zastosowanie środków zapobiegawczych w państwie członkowskim strony występującej i dotyczący należności będącej przedmiotem ewentualnego wniosku o udzielenie wzajemnej pomocy jest załączany do wniosku o zastosowanie środków zapobiegawczych w państwie członkowskim strony wezwanej. Dokument ten nie podlega żadnemu zatwierdzeniu, uzupełnieniu ani zastąpieniu w państwie członkowskim strony wezwanej.

2. Do wniosku o zastosowanie środków zapobiegawczych można dołączyć inne dokumenty dotyczące należności wydane w państwie członkowskim strony występującej.

3. Do celów stosowania akapitu pierwszego stosuje się odpowiednio przepisy i procedury określone w art. 78, 79, 81 i 82 rozporządzenia wykonawczego.”;

38. w art. 85 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy koszty związane z odzyskiwaniem należności nie mogą zostać odzyskane od dłużnika wraz z kwotą należności, są one odliczane od kwoty do odzyskania albo, jeżeli nie jest to możliwe, zwracane przez stronę występującą. Strona występująca i strona wezwana mogą uzgodnić sposób zwrotu w danej sprawie lub odstąpienie od wymagania zwrotu takich kosztów.”;

39. po art. 85 dodaje się art. 85a w brzmieniu:

„Artykuł 85a

Obecność w urzędach administracyjnych oraz udział w postępowaniu administracyjnym

1. Za porozumieniem strony występującej i strony wezwanej oraz zgodnie z ustaleniami przyjętymi przez stronę wezwaną, urzędnicy upoważnieni przez stronę występującą mogą, w celu wspierania wzajemnej pomocy przewidzianej w niniejszej sekcji:

a) przebywać w urzędach, w których wykonują swoje obowiązki organy administracyjne państwa członkowskiego strony wezwanej;

b) być obecni podczas postępowań administracyjnych prowadzonych na terytorium państwa członkowskiego strony wezwanej;

c) asystować właściwym urzędnikom państwa członkowskiego strony wezwanej w trakcie postępowań sądowych w tym państwie członkowskim.

2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1 lit. b), może przewidywać, że urzędnicy państwa członkowskiego strony wezwanej mogą przesłuchiwać osoby fizyczne i analizować dokumentację, pod warunkiem że jest to dozwolone w ustawodawstwie obowiązującym w państwie członkowskim strony wezwanej.

3. Urzędnicy upoważnieni przez stronę występującą, którzy korzystają z możliwości przewidzianych w ust. 1 i 2, muszą być zawsze w stanie przedstawić pisemne upoważnienie potwierdzające ich tożsamość oraz pełnioną funkcję urzędową.”;

40. w art. 87 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 4 odniesienie do „art. 34” zastępuje się odniesieniem do „art. 1 lit. vb)”;
  - b) na końcu ust. 6 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Jeżeli jednak instytucja, która została wezwana do przeprowadzenia kontroli, wykorzystuje ustalenia kontroli również w celu przyznania zainteresowanemu świadczeń na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa, nie może ona domagać się zwrotu kosztów, o którym mowa w zdaniu poprzednim.”;

41. skreśla się art. 89 ust. 3;
42. skreśla się art. 92;
43. w art. 93 słowa „art. 87” zastępuje się słowami „art. 87–87b”;
44. dodaje się art. 94a w brzmieniu:

„Artykuł 94 a

Przepis przejściowy dotyczący świadczeń dla bezrobotnych

Do czasu wejścia w życie rozporządzenia (UE) XXX art. 56 i 70 rozporządzenia wykonawczego w brzmieniu obowiązującym przed [data wejścia w życie rozporządzenia (UE) xxxx] nadal mają zastosowanie do świadczeń dla bezrobotnych przyznanych osobom, które stały się bezrobotne przed tą datą.”;

45. w art. 96 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Rozporządzenie (EWG) nr 574/72 pozostaje jednak w mocy, z wyjątkiem art. 107, i nadal wywołuje skutki prawne do celów:”;
  - b) po ust. 1 dodaje się nowy ust. 1a:
„1a. Do celów ustawodawstwa, o którym mowa w ust. 1, zasady dotyczące przeliczania waluty reguluje art. 90 niniejszego rozporządzenia.”.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie pierwszego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego W imieniu Rady
Przewodniczący Przewodniczący*